

KINNITATUD
Ri nõukogu
15. veebruari 2011. a
otsusega nr. 1

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

TEGEVUSARUANNE 2010

TEGEVUSKAVA 2011

Autoriõigus – Eesti Rahvusraamatukogu, 2011
ISSN 1736-1702

SISUKORD

TÄHTSÜNDMUSED 2010	4
HEA LUGEJA!	7
ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE. PERSONAL.....	9
EELARVE JA RAHASTAMINE.....	13
KOGUD JA SÄILITAMINE.....	19
RAAMATUKOGU- JA INFOTEENUSED	23
ARENDUS- JA TEADUSTEGEVUS.....	37
KOOSTÖÖ	47
KULTUURIELU	51
PARLAMENDIRAAMATUKOGU	56
LISAD.....	64
1. Näitarvud 2009/2010	64
2. Väljaanded	68
3. RRI töötajate publikatsioonid 2010	72
4. RRI töötajate ettekanded 2010.....	77
5. Näitused 2010	81
6. Personal.....	84

TÄHTSÜNDMUSED 2010

3. veebruar – RRI raamatukunsti-preemia Kuldraamat pälvisid kujundaja Mart Anderson ja illustraator Piret Raud
10. veebruar – TLÜ Akadeemilise Raamatukogu ja ERÜ bibliograafia auhinna pälvis bibliograafia *Eesti perioodika 1941-1944* koostaja Külli Kaunissaar
11. märts – VIII emakeelepäeva seminar *Keel on autori kodu* ja näitus *Eesti kirjanike murdekeelne looming kahel viimasel aastakümnel*
- 24.-28. märts – RRI esindus ja naiskoor osalesid New Yorgis 40. Eesti kultuuripäeval.
21. aprill – Hea teeninduse kuu raames pälvis RR tunnistuse *Kliendid kiidavad 2010* ning jõudis 100 parema teenindusasutuse hulka
2. mai – näitus *Siima Škop 90*
- 6.-8. mai – Balti raamatumessil esitleti EOD teenust *Kingi vanale raamatule uus elu*, anti nõuandeid koduraamatukogu korrashoiuks ning peadirektor Janne Andresoo osales rahvusvahelisel e-raamatu teemalisel ümarlaual *Evolutsioon või revolutsioon*. Eksponeeriti näitusi *Kasuline kokaraamat ja 25 kauneimat Eesti raamatut*
14. mai – lõpetas kutsekoolituse 4. lend
19. mai – raamatu- ja dokumendinäitus *Villem Raam 100*
28. mai – Saksamaa köitekunstnik ja eraettevõtja Hans Peter Frölich kinkis RRile paberipressi konserveerimis- ja restaureerimistöde tegemiseks
1. juuni – võeti raamatukogukaardina kasutusele ID-kaart
7. juuni – algas üleriigiline euro teavituskampaania, milles keskne roll oli RRI Euroopa Liidu infokeskusel ja eurotelefonil
8. juuni – sõlmiti koostöölepe Aserbaidžaaani Rahvusraamatukoguga
- 15.-18. juuni – Euroopa Teadusraamatukogude Liidu (LIBER) kaardikogujate ühenduse 17. konverents RRis ja Tartu Ülikooli Raamatukogus. Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 toel valminud näitus *KAART & kaart – ajareis Tallinnas*, koostajad kartograafiasaali töörühmajuht Tiina Kruup ning ajaloolased Robert Nerman ja Ivar Treikelder
18. juuni – Tartu Ülikooli Raamatukogu 208. aastapäeval tunnustati RRI normandmete peaspetsialisti Sirje Nilbet raamatukogu teenetemärgiga
28. juuni – avati veebis bibliograafiline andmebaas *Reprod*
- 28.-30. juuli – rahvaraamatukogude 30. seminarilaager Raplas
7. august – RRI töötajate suvematk Pranglile
- 18.-19. august – Eesti teadus- ja erialaraamatukogude 21. suveseminar *Eesti digitaalse kultuuripärandi säilitamise arengusuunad ja põhimõtted* Palmses
25. august – näitus ja loeng *Nullindate Eesti luule*, koostajad Tiina Ritson ja Maire Liivamets

1. september – RRI naiskoor alustas 20. hooaega dirigentide Anneli Surva ja Kristi Jagodini dirigeerimisel
14. september – algas ulatuslik e-raamatukogu teavituskampaania ja ilmus erileht *J@tku lugemisele!*
16. september – VI infopoliitika foorum *Mitu väravat on kombeks? Kultuuriportaalid Eestis*; avanes RRI uus koduleht ehk värav e-rahvusraamatukokku, mis pakub personaalseid teenuseid ID-kaardiga, juurdepääsu otsinguportaalile, digitaalarhiivile DIGAR jt. Allikatele
17. september – VAT Teater avas sügishooaja etendustega Rahvusraamatukogu Tornisaalis (välja ehitamata)
25. september – RRI ees avati poetess Marie Underi kuju, autorid Tiit Trummal ja Mati Karmin
28. september – rahvusvaheline konverents *Scripta manent IV Lauldud sõna*
6. oktoober – VI oskuskeelepäev *E-keskkonna mõju terminikorrastusele*
- 11.-12. oktoober – rahvusvaheline konverents *Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides, näitused Idapoolsete soome-ugri rahvaste kirjandus eestikeelses tõlkes ja Eesti Kunstiakadeemia soome-ugri uurimisreiside materjale*
22. oktoober – Eesti raamatu päeva seminar
29. oktoober – Saksa saali juhataja Leili Naan pälvis Theodor Aue Sihtasutuse kultuuriauhinna märkmisväärsete saavutuste eest saksakeelse kultuuriruumi tutvustamisel; RRI fuajees mängiti projekti Platform11+ ühislavastust *Sinu elu käsiraamat*, kus osales koos VAT Teatriga 13 teatrit 12 Euroopa riigist
2. november – RRI arhiivkogu 75. sünnipäev, näitus *Eesti luuleilm 19. ja 20. sajandi vahetusel*
17. november – VI rahvusvaheline GIS- ja geograafiapäev *Geograafia paneb paika*, näitus *Eesti oma kaarditeod*
22. november – ühiskonnateaduste teabepäev *Riigiteadused: kellele, miks ja kuidas?*
26. november – RRI ja Eesti Draamateatri ühistööna valmis Voldemar Panso 90. sünniaastapäevaks bibliograafia, koostajad Katre Riisalu, Eha Garšnek, Mari Sibul ja Tiina Aasmann kunstide teabekeskusest
- 7.-11. detsember – jõulukuu raamatunädal ja VI kirjandusfoorum Paabeli raamatukogu *Sõbrad, mis on vabadus?*

16. detsember – teadus- ja arenduskeskuse vanemteadur Piret Lotman kaitses Tartu Ülikoolis väitekirja *Heinrich Stahl* pastoraalne tegevus Rootsi Läänemere provintside 17. sajandi esimesel poolel

22. detsember – nimetati aastate inimeseks normandmete osakonna vanembibliograaf Helju Kaljuvee pikaajalise põhjaliku töö eest liigitamisel ja märksõnastamisel; aasta inimeseks infosüsteemide osakonna projektijuht Urmas Sinisalu e-raamatukogu arenduste rakendamise eest; aasta tegu oli uue kodulehe tegemine, eestvedaja Õne Mets. Tiitli aasta parim noor töötaja pälvis autoriõiguse spetsialist Karmen Linask. Väärt kolleegiks valiti e-teenuste peaspetsialist Kristina Rood.

HEA LUGEJA!

2010. aasta kujunes vaatamata pingelisele eelarvele Rahvusraamatukogu jaoks edukaks. Kõige olulisemana tuleb kindlasti välja tuua e-raamatukogu arendamisega seotud edusamme. Nimetagem nende seas ID-kaardi kasutuselevõttu lugejakaardina, otsinguportaali arendamist, Eesti trükiste digitaalarhiivi DIGAR vastse kasutajakeskkonna ning täiesti uue kvaliteediga kodulehe avamist, aga ka võimalust veebi kaudu lugejaks registreerida ID-kaardi või Mobiil-IDga.

E-raamatukogu kogusid täiendati tõhusalt nii e-raamatute ja perioodika ostudega kui ka kogude digiteerimise ja Eestis ilmuvate trükiste trükifailide kogumisega. Rahvusraamatukogu portaali kaudu oli ligipääs 44 560 e-ajakirjale ja 9296 andmebaaside kaudu kasutatavale e-raamatule. Headeks koostöönaideteks digiteerimise vallas on osalemine Eesti Kirjandusmuuseumi koordineeritavas projektis „Eesti trükise punase raamatu ja eesti kultuuri käsikirjaliste alliktekstide digiteerimine“ ning Euroopa Komisjoni rahastatavates projektides *EuropeanaTravel* ja *EoD (eBooks on Demand – e-raamat nõudmisel)*. Edukalt jätkati koostööd Eesti kirjastajatega trükifailide kogumisel. Digitaalarhiivi DIGAR saadavad väljaannete trükifaile juba 12 päeva- ja nädalalehte, kõik maakonnalehed ja mitu vallalehte. Veebiväljaannete kogumise valikupõhimõtete väljatöötamiseks asus tegutsema veebiarhiveerimise ekspertide töörühm, kuhu kuuluvad mäluasutuste esindajad üle Eesti.

E-raamatukogu eelisarendamine ei ole kuidagi vähendanud Rahvusraamatukogu kui traditsioonilise teadusraamatukogu tähendust ja kasutamist. Võrreldes eelmise aastaga kasvas nii registreeritud uute lugejate arv, ulatudes üle 7000, kui ka aktiivsete lugejate arv. Eriti märgatav on lugejate arvu kasv pärast 1. juunit, kui saab raamatukogukaardi kõrval kasutada lugejaõigusi tõendava dokumendina ID-kaarti. Lugejaskonna kasv näitab usaldust raamatukogu suhtes, mille nimel oleme tõsiselt pingutanud, hoides ka majanduslikult raskel ajal inforessursside hankimise summad stabiilsena.

Möödunud aasta oli eriline kogu Eestile, sest valmistusime euro kasutuselevõtuks 2011. aastal. Seetõttu väärib esiletõstmist Rahvusraamatukogu Euroopa Liidu infokeskuse spetsialistide euroteavitusega seotud mahukas, professionaalne töö.

2010. aastal täitis Rahvusraamatukogu õnnestunult Eesti raamatukoguvõrgu teadus- ja arenduskeskuse ülesandeid. Teiste seas saab esile tuua korraldatud konverentside ja seminaride arvukuse, ennekõike aga sisukuse. Esinduslikkusega paistavad silma koostöös Tartu Ülikooli Raamatukoguga korraldatud Euroopa Teadusraamatukogude Liidu (LIBER) kaardikoguhoidjate ühenduse 17. konverents ning rahvusvaheline konverents „Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides”. Nimetamata ei saa jätta VI infopoliitika foorumit „Mitu väravat on kombeks? Kultuuriportaalid Eestis“, kus esinesid portaalide *World Digital Library*, *Europeana* ja Saksamaa Digitaalraamatukogu projekti kõrgetasemelised esindajad. Silmapaistvalt osavõturohkeks kujunes oskuskeelepäev „E-keskkonna mõju terminikorrastusele”, aga ka eestikeelse teadusterminoloogia edendamist toetav terminoloogia stipendiaatide seminar. Rõõm on tõdeda, et traditsioonilisest suvisest teadus- ja erialaraamatukogude seminarist on saanud erinevaid mäluasutusi liitev ettevõtmine. Seda kinnitasid igati edukaks kujunenud mõttetalgud Palmse mõisas teemal „Digitaalse kultuuripärandi säilitamise arengusuunad ja põhimõtted”.

Rahvusraamatukogu lõi aktiivselt kaasa Eesti kultuurielus, toimusid näitused, kontserdid, etendused, loengud ja teemaõhtud. Fookuses oli Rahvusraamatukogu kogude tutvustamine üleriigilise lugemisaasta ning Tallinna kui Euroopa kultuuripealinna raames. SA Tallinn 2011 toel valmis eelprojektina Tallinna linnaplaane ja postkaarte tutvustav stendinäitus „Kaart & kaart – ajareis Tallinnas“. Viljakas oli koostöö paljude asutuste, loomeliitude ja välisriikide saatkondadega, mille tulemusel toimus raamatukogus sisukaid näitusi.

Vaadates tagasi 2010. aastale, võib tehtuga rahule jääda, seda kindlas teadmises, et 2011. aastal jätkab raamatukogu sama edukalt talle pandud ülesannete täitmist.

Lugupidamise ja parimate soovidega

Janne Andresoo

Rahvusraamatukogu peadirektor

ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE. PERSONAL

2010. aastal kuulusid **RRi nõukogu** koosseisu Riigikogu liikmed Igor Gräzin, Georg Pelisaar, Hannes Rumm ja Peeter Tulviste, Riigikogu Kantselei direktor Heiki Sibul ning Rahvusraamatukogu töövaldkondade tunnustatud asjatundjatena Marge Tiidus Riigiarhiivist ja Ilmar Vaaro TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiast.

Nõukogu esimees oli Peeter Tulviste ning aseesimees Heiki Sibul.

Rahvusraamatukogu nõukogu otsustas:

- 15. veebruari 2010. a. otsusega kinnitati 2009. a. tegevusaruanne ja 2010. a. tegevuskava, raamatukogu koosseis ning sisekontrolli 2010. a. tegevuskava;
- 27. aprilli 2010. a. otsusega kinnitati 2009. aasta majandusaasta aruanne ja kasutamiseeskirja muudatused, mille alusel võeti alates 1. juunist 2010 RRI lugejakaardiga paralleelselt kasutusele ID-kaart;
- 15. juuni 2010. a. otsuse põhjal alustati Rahvusraamatukogule kuuluva Kohtu 3 hoonestusõiguse võõrandamist;
- 19. oktoobri 2010. a. otsusega moodustati komisjon Kohtu 3 hoonestusõiguse võõrandamiseks;
- 17. detsembri 2010. a. otsusega kinnitati 2011. a. eelarve ja kasutamiseeskirja muudatus, mille alusel määrati alates 2011. aasta 1. jaanuarist koju laenutatud teaviku tähtjaks tagastamata jätmise korral leppetrahviks 0.32 eurot päevas.

Raamatukogu tegevust korraldati peadirektori käskkirjadega järgmiselt:

- 12. jaanuari 2010. a. käskkirjaga nr. 1 likvideeriti veotalitus ja turvatalitus;
- 15. veebruari 2010. a. käskkirjaga nr. 7 kinnitati kogude osakonna ja haldusosakonna põhimäärus;
- 19. veebruari 2010. a. käskkirja nr. 8 alusel viidi välissuhete peaspetsialisti ametikoht direksiooni koosseisust üle teadus- ja arenduskeskuse koosseisu;
- 26. veebruari 2010. a. käskkirjaga nr. 10 viidi avalike suhete osakond peadirektori otsealluvusse;

- 2. märtsi 2010. a. käskkirjaga nr. 11 muudeti "Eesti Rahvusraamatukogu kogudesse kuuluvate teoste reprodutseerimise juhendit", mis andis võimaluse teatud juhtudel RRI kogudesse kuuluvate teoste eksponeerimiseks kasutusloa alusel;
- 31. märtsi 2010. a. käskkirjaga nr. 15 kinnitati laenuosakonna põhimäärus;
- 31. märtsi 2010. a. käskkirjaga nr. 16 kinnitati "Tagatiskoopiate kogu juhend";
- 21. juuni 2010. a. käskkirjaga nr. 26 kinnitati "Varukogu juhend";
- 23. augusti 2010. a. käskkirjaga nr. 30 moodustati alaline komisjon teavikute hankemenetluse teostamiseks;
- 31. augusti 2010. a. käskkirjaga nr 31 kinnitati Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiivi DIGAR põhimäärus;
- 9. novembri 2010. a. käskkirjaga nr. 44 moodustati komisjon mehitatud valve hanke korraldamiseks;
- 21. detsembri 2010. a. käskkirjaga nr. 48 kinnitati "Eesti Rahvusraamatukogu tasuliste teenuste hinnakiri" eurodes.

Riiklik järelevalve

1.-30. septembrini 2010 kontrollis Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna riigihangete järelevalve talitus riigihangete teostamist Rahvusraamatukogus. Kontrollimisele kuulusid kõik Eesti Rahvusraamatukogu riigihanked ajavahemikul 01.01.2009 – 31.08.2010.

Kontrollaktis viidatud puuduste likvideerimiseks otsustati:

- koostada järgmiseks eelarveaastaks riigihangete korraldamise kava;
- lisada siseaudiitori 2011. aasta tegevuskavasse kontroll riigihangete teostamise üle;
- muuta direktorite ametijuhendeid, lisades vastutuse riigihangete teostamise eest;
- täpsustada riigihangete korraldamise käskkirjas menetlustoiminguid riigihangete planeerimisel, algatamisel ja teostamisel.

14. oktoobrist 6. detsembrini toimus projekti "Kodanikuvärv Eesti digitaalse kultuuripärandi arhiivile" audit, mille teostas Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus. Kontrolli eesmärk oli struktuurifondidest rahastatava projekti (3.5.0200.09-0021)

originaaldokumentide olemasolu ja säilitamisnõuetest kinnipidamise, struktuuritoetuse kasutamisest teavitamise ja Euroopa Liidu osalusele viitamise korrast kinnipidamise, hanke korraldamisel riigihangete seaduse sätete järgimise ja projektide raamatupidamisliku arvestuse kontrollimine.

Kontrollakti järeldustes ettepanekud ja märkused puudusid.

Sisekontroll

RRi nõukogu kinnitatud siseaudiitori 2010. aasta töökava nägi ette:

- raamatukogu reprodutseerimisteenuse omahinna analüüsi (kopeerimine, digiteerimine);
- RRI teenuste ja trükiste müügi korraldamist veebipoe vahendusel, mis omakorda eeldas süsteemi analüüsi ning veebipoe ühildamist majandustarkvaraga;
- ajakirja "Raamatukogu" väljaandmise ja levitamise seotud tulude-kulude analüüsi;
- RRI sõidukite ülalpidamiskulude analüüsi;
- kommunaalkulude analüüsi põhjal hoone ruutmeetri keskmise hinna kalkuleerimist;
- 2009. aasta aastainventuuride kontrolli.

Seoses eurole üleminekuga toimusid majandustarkvara konsultatsioonid ning raamatukogu klienditeeninduspunktide analüüs, mille eesmärk oli järk-järguline kassasüsteemi juurutamine raamatukogus 2011. aastal.

Personal

RRis on 2010. aasta 31. detsembri seisuga **339,25** ametikohta ja **359** töötajat, neist raamatukoguhoidjaid **271**, kvalifitseeritud spetsialiste **43** ja teisi töötajaid **45**. Üks inimene töötas raamatukogus vabatahtlikuna.

Aasta jooksul koondati **14,75** ametikohta ning tööleping lõpetati 13 töötajaga. Uusi ametikohti ei loodud. Likvideeriti iseseisvate struktuuriüksustena turva- ja veotalitus, mille töötajad viidi haldusosakonna koosseisu.

RRis on **246** kõrgharidusega ja **16** magistriskraadiga töötajat. Kõrgharidust omandab **13** ja magistriskraadi **9** töötajat.

Doktoriõppes oli 2010. aastal 2 töötajat, kellest teadus- ja arenduskeskuse teadurile Piret Lotmanile anti doktori teaduskraad Tartu Ülikooli usuteaduskonnas uurimistöö „Heinrich Stahli looming oma ajastu ideelises kontekstis” eest.

Raamatukogu oli praktikabaas Tallinna Ülikooli infoteaduse eriala ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ning Kunstiakadeemia, Tallinna Ülikooli Pärnu Kolledži ja Inglismaa Chesteri Ülikooli üliõpilastele.

29. jaanuaril 2010 sõlmiti RRI kui tööandja ja RRI ametiühingu vahel kollektiivleping 2010.–2011. aastaks, mis reguleerib täiendavaid kokkuleppeid järgmistes valdkondades: tööaeg, töötasustamine, preemiad, toetused ja hüvitised, puhkused, töötingimused, -kaitse ja -ohutus; tööandja ja ametiühingu vahelised suhted.

2010. aastal astusime suure sammu, et e-raamatukogu külastamine oleks sama mugav kui tavaraamatukogus käimine. Tehtu eest tunnustati aasta lõpul infosüsteemide osakonna projektijuhti Urmas Sinisalu aasta inimese tiitliga. Aastate inimese nimetuse pälvis normandmete osakonna vanembibliograaf Helju Kaljuvee. Aasta teo vääriliseks peeti uue kodulehe loomist, mida korraldas avalike suhete osakonna juhataja Õnne Mets.

Töötajate täienduskoolitus

2010. aastal toimus RRI töötajatele viis suuremat täienduskoolitust, neil osales 312 töötajat:

- *Koolitus “Professionaalne klienditeenindus Rahvusraamatukogus”* (09.–10.03., eTraining OÜ), mille eesmärgid olid osalejatele baasoskuste ja -teadmiste pakkumine teenindusprotsessi kliendisõbralikuks juhtimiseks, isiksuse olulise mõju teadvustamine teeninduse kvaliteedi tagamisel, teenindusprotsessi etappide ja kokkulepitud teenindusstandardi rakendamise tundmaõppimine.
- *Koolitus “Arenguestluse praktiline läbiviimine”* (09.–10.09., Invicta AS), mille eesmärk oli arenguestluse teoreetilistest lähtekohtadest, eesmärkidest ja ülesehitusest ülevaate saamine (arenguestluse planeerimine, ettevalmistamine, teostamine ja analüüsimine).

- *Mentorõppe e-kursus: ID-kaardi kasutamine* (01.–05.02., BCS Koolitus AS), mille eesmärk oli praktiliste oskuste omandamine e-keskkonnas olevate teenuste turvaliseks kasutamiseks ning ID-kaardi või Mobiil-IDga digitaalallkirjastamiseks.
- *Koolitus „Tabelarvutus ja andmete analüüs MS Excel 2003 baasil“ algajatele* (23.04.–03.06. ja 08.10.–08.11., RR), mille eesmärk oli arvutavate tabelite koostamise ja muudatusteks valmis tabelite kasutamise oskuse omandamine.
- *Koolitus „Tabelarvutus ja andmete analüüs MS Excel 2003 baasil“ edasijõudnutele* (09.02.–23.03., RR), mille eesmärk oli arvutavate tabelite koostamise ja muudatusteks valmis tabelite kasutamise oskuse arendamine.

2011. AASTAL ON KAVAS:

- digitaalarhiivi DIGAR arendusmeeskonna koolitus;
- arenguveestlused juhtide tasandil;
- täienduskoolitus esmatasandi teenindusjuhtidele;
- ametinõuete uuendamine.

EELARVE JA RAHASTAMINE

22.12.2009 kinnitas raamatukogu nõukogu 2010. aasta eelarve **üldsummas 87 278 179**

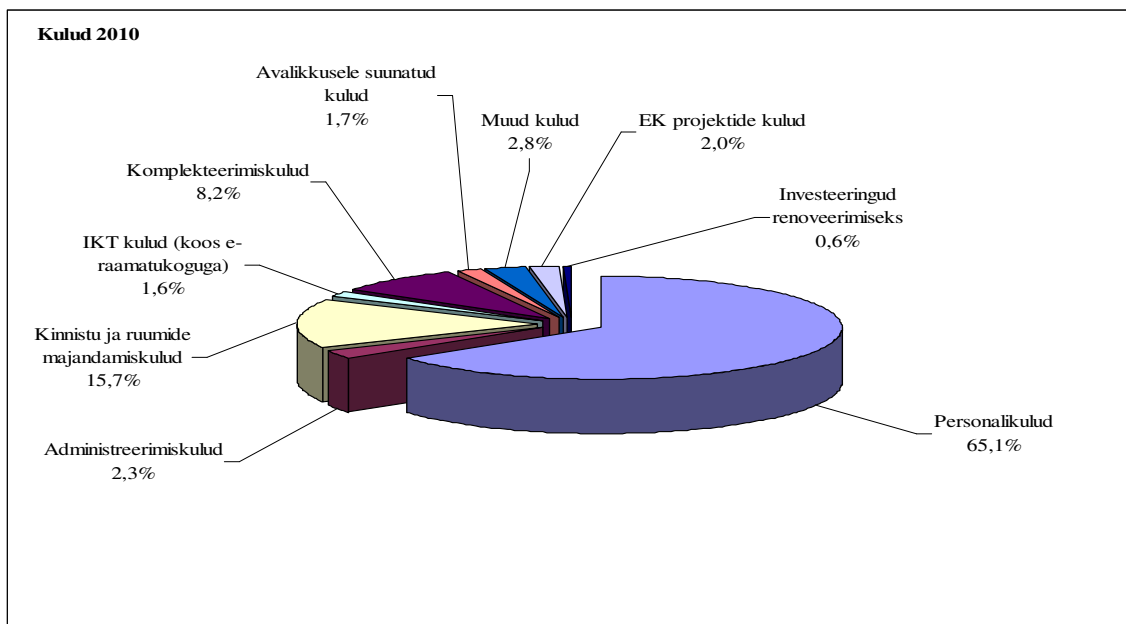
krooni. 2009. aastaga võrrelduna vähenesid tulud kokku 8 415 596 krooni võrra järgnevalt:

- riigieelarve eraldi jooksvateks kuludeks 6 567 143 krooni
- majandustegevusest laekuvad tulud 1 565 000 krooni
- Euroopa Komisjoni projektide tulud 563 606 krooni
- sihtfinantseering ELi infokeskusele 219 847 krooni

2009. aastaga võrrelduna lisandusid

- investeeringud renoveerimiseks ja põhivara soetamiseks e-raamatukogule 500 000 krooni

Kuna eelarvest moodustavad suurima osa personalikulud (üle 60%), siis polnud võimalik seda kuluartiklit muutmata jätta: koondati 14,75 ametikohta, kollektiiv võttis nädala palgata puhkust. Vähenesid pea kõik kuluartiklid, nende seas personalikulud 3 068 496 krooni võrra, kuid töandja töötuskindlustusmaks tõusis 1,4%le, mis nõudis omakorda lisaraha 300 174 krooni. Energiakandjate hinnatõusust tulenevalt oli aasta lõpus raamatukogu viis tööpäeva suletud. Kulude poolele lisandus investeeringuteks 500 000 krooni serveriruumi ehituseks.

2010. aasta alguses oli komplekteerimiseelarve kokku (k.a. litsentsid) 7 176 000 krooni, sealhulgas

- eraldi riigieelarvest 6 936 000 kr
- Euroopa Liidu infokeskuse tegevuskuludest 240 000 kr

2010. aastal osteti teavikuid (k. a andmebaaside litsentsid) 7 593 000 krooni eest, sealhulgas

- riigieelarvelisest eraldisest 7 140 000 kr
- ELi infokeskuse tegevuskuludest 248 000 kr
- välispartnerite toetusest Saksa, Austria ja Šveitsi saalile 205 000 kr

Komplekteerimiseelarvest kulutati (s-h. litsentsidele) rahvusteavikute ostmiseks 33% ja välisteavikute ostmiseks 67%. Teavikute ja andmebaaside litsentside ostmise suhe oli 82:18.

Tänu täiendavale rahastamisele Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse tõukefondidest ja jätkuvale rahastamisele Kultuuriministeeriumi programmi "Digitaalne kultuuripärand 2007–2010" kaudu püsis **Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rahastamine** eelmiste aastate tasemel – kokku **4 520 000 krooni**.

Rahastamisallikate järgi oli jaotus järgmine:

• eraldi riigieelarvest	860 000 kr
• majandustegevus	300 000 kr
• RIA struktuurifond	790 000 kr
• Kultuuriministeeriumi sihtfinantseering	2 050 000 kr
• Haridus- ja Teadusministeeriumi sihtfinantseering
ELNET Konsortsiumi kaudu	520 000 kr

Kulude jaotus sihtotstarbe järgi:

• IT-riistvara	1 220 000 kr
• IT-tarkvara	2 720 000 kr
• IKT muud kulud	580 000 kr

Suurim kulutus (1 620 000 krooni) tehti digitaalarhiivi DIGAR tarkvaraarenduseks. Kestva majanduskriisi tingimustes ja tänu rakendatud meetmetele (personali vähendamine, palgata puhkus, hinnalangus teenuste tarbimisel, kulutuste edasilükkamine) suutsime säilitada remonditööde mahu 2009. aasta tasemel, s.o. 2 000 000 krooni. Kuna raamatukogu uue serveriruumi ehitusliku osa valmimiseks ei piisanud eraldatud investeringutest, s.o 500 000 kroonist, siis eraldasime serveriruumi ehituseks remonditööde arvelt veel 200 000 krooni.

2010. aastaks planeeritust jäid hankimata uued vitriinid haruldaste raamatute näitusesaali (selle asemel ehitati Eduard Viiralti galeriile uued põrandad). Planeeritust 40% rohkem kulus raha avariitagajärgede likvideerimiseks, kuna tuli tervikuna välja vahetada sööklakompleksi kanalisatsioon. Suuremad tehtud tööd olid järgmised:

- toitlustuskompleksi remont 403 000 kr
- tööruumide remont 326 000 kr

- serveriruumi ehitus 200 000 kr
- Eduard Viiralti galerii remont 199 000 kr
- üüriruumide remont 114 000 kr
- “D” korpuse WCde remont 65 000 kr

Majandustegevusest laekuvaid tulusid kavandati 8 360 000 krooni (10% tuludest). Laekus 9 091 532 krooni (10% korrigeeritud tuludest), mis oli 731 532 krooni võrra rohkem. Enamik sellest laekus konverentsi- ja skaneerimisteenustest tänu täiendavate lepingute täitmisele. Lisatuluga kaeti raamatukogu energiakandjate hinnatõusust tekkinud defitsiit.

Sihtotstarbelisi tulusid (v.a. riigieelarvelised eraldised jooksvateks kuludeks ja põhivara soetamiseks) kavandati 3 098 815 krooni eest (4% tuludest). Tegelikult tehti kulutusi sihtfinantseeringute arvelt 5 722 671 krooni eest (5,3% tuludest).

Rahastati järgmisi projekte ja tegevusi:

Riigikantsleilt

- ELi infokeskusele 1 310 154 kr

Euroopa Komisjoni projektidele

- EoD (*eBooks on Demand*) 497 867 kr
- *EuropeanaTravel* 1 269 713 kr

Struktuuritoetus Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuselt

- projektile „Kodanikuvärv Eesti digitaalse kultuuripärandi arhiivile” 920 637 kr

Kultuuriministeriumilt

- projektile *Digitaalne kultuuripärand 2007–2010* 1 400 000 kr
- teadusraamatukogude suveseminari korraldamiseks 10 000 kr
- infopoliitika foorumi korraldamiseks 59 000 kr
- RRI näituse ja naiskooori sõiduks New Yorgi 40. Eesti kultuuripäevadele 28 000 kr

Eesti Kultuurkapitalilt

- teadusraamatukogude suveseminari korraldamiseks 7000 kr
- LIBERi kaardikogujate konverentsi korraldamiseks 9000 kr

- RRI näituse ja naiskoori sõiduks New Yorgi 40. Eesti kultuuripäevadele 28 000 kr
- konverentsi „Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides” korraldamiseks 18 000 kr

MTÜ Fenno-Ugria Asutuselt / Hõimurahvaste Programmilt

- konverentsi „Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides” korraldamiseks 30 000 kr

Eesti Kooriühingult

- RRI naiskoori tegevuse toetuseks 5000 kr

Tallinna Kultuuriväärtuste Ametilt

- Eduard Viiralti galerii renoveerimiseks 50 000 kr
- RRI naiskoori tegevuse toetuseks 10 000 kr

Sihtasutuselt Tallinn 2011

- stendinäituse *Kaart ja kaart – tere tulemast Tallinna* korralduskuludeks 45 000 kr

Goethe Instituudilt

- Saksa saali kultuuriürituste toetuseks 20 300 kr

Eesti Kirjanduse Seltsilt

- eesti raamatu päeva korralduskuludeks 5000 kr

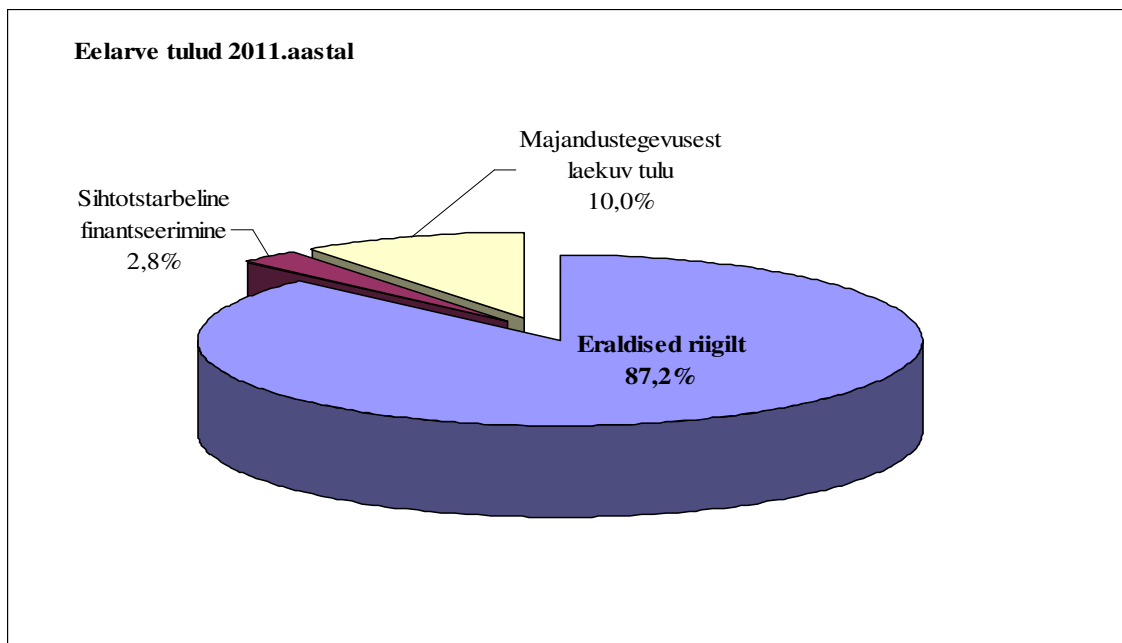
Kokkuvõtteks

Raamatukogu tegevus oli 2010. aastal eelarvekärbete tõttu komplitseeritud. Teisel poolaastal oli Eestis tunda majanduse elavnemist, mis tõi kaasa RRI omatulude kasvu, seetõttu tuli raamatukogu aasta lõpus eelarvega toime.

2011. aasta eelarve kinnitas Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu 16. detsembril 2010 **üldsummas 5 557 497 eurot (86 955 931 krooni)**. Tulud jaotuvad järgmiselt:

- sihtotstarbelised eraldised riigieelarvest jooksvateks kuludeks 4 781 829 eurot
- sihtotstarbelised eraldised riigieelarvest põhivara soetamiseks e-raamatukogule 31 956 eurot
- sihtotstarbelised eraldised riigieelarvest renoveerimiseks 31 956 eurot
- majandustegevusest laekuvad tulud 555 456 eurot

- sihtfinantseering ELi infokeskusele 83 734 eurot
- sihtfinantseering Euroopa Komisjonilt projektidele 72 566 eurot

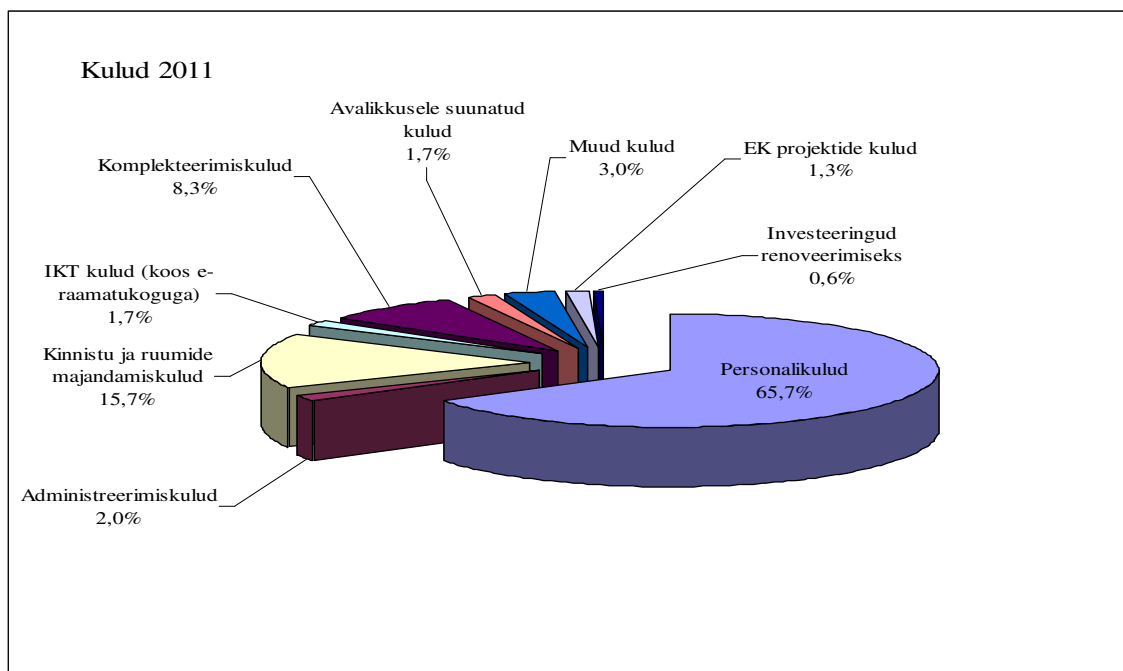

Võrreldes 2010. aasta eelarvega **vähenevad tulud kokku 20 595 eurot** (322 241 krooni).

Riigieelarve eraldised jooksvateks kuludeks ja investeeringuteks jäid 2010. aasta tasemele. Tulude vähenemine tuleneb Euroopa Komisjoni projekti *Europeana Travel* lõppemisest.

Majandustegevusest laekuvad tulud moodustavad kogutulust 10% ning kavandatakse tulude kasvu 21 156 eurot (331 000 krooni). Suurenevad skaneerimis- ja koolitusteenuste ning ajakirja „Raamatukogu” tulud. Üleminek ID-kaardiga lugejaks registreerimisele vähendab raamatukogukaartide müügitulu.

Kulud riigieelarve toetusest jäävad 2010. aasta tasemele, kuid kasvab nii kütte kui ka elektrienergia hind. Arvestuslikult on Rahvusraamatukogul 2011. aastaks majandamiskulude puudujääk 46 336 eurot (725 000 krooni), mille osaliselt katab riigihankega saavutatav turvateenuste kulude alanemine. Majandamiskulude kokkuhoiuks on 2011. aastal kavas nii juulikuine kollektiivpuhkus kui ka nädalane talvepuhkus detsembris.

2011. aastal on kogu kollektiiv sunnitud olema vähemalt viis tööpäeva tasustamata puhkusel, kuna sellele puudub palgafondi kate. Investeeringuteks on eraldatud 31 956 eurot (500 000 krooni) e-raamatukogu arendamiseks ning 31 956 eurot serveriruumi ehitamiseks. Summa kulub seadmete hankimiseks, kuid see pole piisav. Serveriruumi töösse rakendamiseks on vaja veel vähemalt 70 300 eurot.

KOGUD JA SÄILITAMINE

Komplekteerimine

Aasta jooksul täienes **rahvusteaviku arhiiv 11 631** raamatu jm. teavikuga ning **1882** perioodilise väljaande aastakomplektiga. Kogudesse jõudsid varasematel aastatel laekumata jäänud trükiste sündeksemplarid, nagu *Salme Valla Leht* (2004–2010), *Kuldkinga Teataja* (2002–2009), *Tootsi Teataja* (2009–2010), *Балмуўскіў мур* (2009–2010) jt. Sündeksemplarina laekus raamatukogule esimene e-noot: Mart Siimeri *Õnne laul*. Seoses majandusraskustega kirjastati mõningaid perioodikaväljaandeid vahelduvalt trükise või võrguväljaandena, tekitades sel moel segadust nii kogude täiendamisel kui ka lugejate hulgas.

2010. aastal soetatud uue eesti raamatu keskmine ostuhind oli 190.50 krooni, mis võrreldes möödunud aastaga (194 krooni) pisut langes. Perioodikaväljaannete keskmine hind püsis samal tasemel.

Vanemate väljaannete järelkomplekteerimine tõi kogudesse üle 300 esmaeksemplari. Töötati läbi ja töödeldi Uno Mereste annetuse saadud kogu ning väärtuslikud annetused Eesti Kirjandusmuuseumilt ja Juta Pukilt.

Suurenud on pakutavate MP3 failide hulk, mida CDna pole ilmunud, nagu näiteks Siiri Sisask, Peeter Vähi. *Being and Nothingness in Kostabi's Atelier* või Arvo Pärt. *75 Year Celebration Collection*. Füüsilisel kandjal helisalvestiste kõrval on tekkimas vajadus komplekteerida MP3 faile, mida seni ei hangita.

Soetatud **noodiväljaannetest** võib esile tuua Aleksander Lätte kantaadi *Waba Eesti* (1924) ja 1920/30ndate väljaanded, mis sisaldavad moodsaid tantse mandoliinile.

Kaardikogusse lisandunust väärivad nimetamist 1725. aasta plaan *Narva und Iwangorod* ja Eesti Veeteede Ametilt annetuse saadud 44 NSV Liidu merekaarti Eesti alade kohta. Harulduseks võib nimetada 1957. aasta *Tallinna plaani*, mille tiraaž ametlikult hävitati.

Eestikeelne harulduste kogu täienes mitme kogus seni puuduva trükisega: baltisaksa pastori ja kirjamehe Johann Wilhelm Ludwig von Luce *Juhhataja Piibli ramato sisse* (Tallinn, 1789); *Õnsa Öppetaja Lutterusse Katekismusse Ramatu* 4. trükk (Tallinn, 1793); saksa pietisti Johann Anastasius Freylinghauseni *Jummala Nou Innimesse iggawessest önnistussest* 9. trükk ([Tallinn], 1793 [180-?]); *Katekismusse Öppetusse Selletus* (Tallinn, 1839). Viimasest kolmest nimetusest on igäüht teadaolevalt säilinud vaid kolm eksemplari.

Raamatuillustratsioonide kogusse osteti 29 Katrin Ehrliche illustratsiooni Signe Ora raamatule *Mõista, mõista, Leenuke!*. Kalli Kalde annetas 30 illustratsiooni Jaan Kaplinski raamatule *Põhjatuul ja lõunatuul*.

Isikuarhiivide registris on 34 arhiivi. Täienes kultuurilooline kollektsioon ning dokumente lisandus Eesti Kongressi, Eduard Tubina ja Raimo Pullati arhiivi.

Väliskirjanduse kogusse komplekteeriti 8210 monograafilist teavikut (raamat, auvis, elektrooniline teavik, kaart, noot), 788 ajakirja ja 44 ajalehte. Kolme viimase aastaga on trükiajakirjade arv vähenenud 107 nimetuse võrra. Tähelepanuväärsemaiks lisandunud välisteavikuiks on dissertatsioonid: Liivimaalt pärit ja hiljem Tartus arstina töötanud Paul Paulsohni *Dissertatio inauguralis medico-practica sistens methodum generaliore[m] morbos chronicos rite tractandi ...* (Halle, 1747) ning Georg Friedrich Parrot' *Ueber den Einfluss der Physik und Chemie auf die Arzneykunde...* (Dorpat, 1802). Esimene on senistel andmetel ainus Eestis.

Reservkogust jõudsid lugejateni peamiselt 19. sajandi alguse Lääne-Euroopa teadus- ja ilukirjandus ning 19. sajandi lõpu ja 20. sajandi alguse luksusväljaanded.

Jätkates kirjandusauhindade nominentide soetamist, hangiti 8 teost, mis kandideerivad IMPAC Dublini 2010. aastal ilmunud ingliskeelse romaani kirjandusauhinnaale.

Kirjastuste majandusraskused on teavikute ilmumist edasi lükanud, raskendades nii kogude kujundamist kui ka lugejateenindust. 2010. aastal on olnud probleeme tellitud välisajakirjade saabumisega riigihanke võitnud firmalt Lehtimarket. Paljud ajakirjad olid aasta lõpuks saabumata.

Rahvusvaheliste organisatsioonide teavikuid lisandus kogusse 1132 (2009. aastal 1339) ning jätkub nende üleminek trükistelt e-väljaannetele.

Esinduslikud teatmeteosed, s-h. entsüklopeediad on suures osas kättesaadavad veebis, kuid siiani on rahaliselt olnud soodsam hankida trükiväljaandeid. Järgmisel aastal on plaanis pöörata suuremat tähelepanu eri valdkondade e-raamatute hankimisele.

Saksa, Šveitsi ja Austria saali kogude täiendamist rahastavad nende riikide saatkonnad, organisatsioonid ja eraisikutest sponsorid. See võimaldas hankida kirjandust, mis oli seotud 2010. aasta kultuuriüritustega (nagu nt Haydni ja Mahleri aasta, *Berliini müüri langemine – 20 aastat Saksamaa taasühinemisest, Schiller 250, Ruhr – Euroopa kultuuripealinn*).

Kogud ja säilitamine

Saksamaa köitekunstnik ja eraettevõtja **Hans-Peter Frölich** kinkis **RRile hüdraulilise universaalpressi** suuremõõtmeliste konserveerimis- ja restaureerimistöode teostamiseks, avardades sellega võimalusi kogude hooldamisel ja korrastamisel. Tänu uuele seadmele on raamatukogu konservaatoritel nüüd võimalus tegelda suureformaadiliste trükistega, nagu näiteks maakaardid, plakatid.

Jätkusid teavikute säilitustingimuste parendamine ja hoidlate plaaniline

ümberkorraldus. Alates 2005. aastast teostatakse hoidlates süstemaatilist puhastamist ja teavikute seisukorra kontrolli. 34 hoidlast on puhastatud 17 (6 ajakirja-, 4 raamatu-, 1 harulduste-, 1 arhiivi-, 3 arhiivkogu- ja 2 erihoidlat). 2010. aastal toimus töö arhiivihoidlas 2010, arhiivkogu hoidlates 3014, 3039, 3040, 3052a, 3052b ja kunstide teabekeskuse hoidlas 8028. Kokku puhastati 8521 arvestuslikku laudit (*incl.* 3098 tühja laudit) ja 467 sahtlit (*incl.* 81 tühja sahtlit). Trükiste lehthaaval puhastamise aastane kogumaht oli 5261 teavikut, kokku 360 034 lehte.

Seoses Eduard Viiralti galerii renoveerimisega puhastati 67 raamitud graafilist lehte. Euroopa Liidu rahastatava **digiteerimisprojekti EuropeanaTravel** raames vaadati enne digiteerimist üle 3934 fotot ja trükipostkaarti, millest konserveeriti 437 foto- ja 154 trükipostkaarti.

RRi kogudest **konserveeriti** 477 teavikut, üle 50 000 lehele tehti pisiparandusi, köideti 3697 ning kiletati 8719 eksemplari. Teavikute säilimise tagamiseks valmistati 2123 erimõõdulist ümbrist. Konserveeritud teavikutest osutus 105 eksemplari rabama paberi tõttu ohustatuks ja need paigutati allajahutatud hoidlasse.

Teavikute digiteerimine ja mikrofilmimine toimus nii teavikute reprodutseerimiskava alusel kui ka kollektsioonipõhiselt. **Kollektsioonipõhine digiteerimine** toimus kahe koostööprojekti alusel. Alates 2010. a. aprillist osales Rahvusraamatukogu Eesti Kirjandusmuuseumi kureeritavas ja tõukefondi rahastatavas projektis „**Eesti trükise punase raamatu ja eesti kultuuri käsikirjaliste alliktekstide digiteerimine**“. Aasta

lõpuks digiteeriti 500 trükist kokku üle 40 000 leheküljega ning konserveeriti 65 teavikut (1875 lehte). Väljaannetele valmistati 52 köidet.

Magnetkandjal olevatest rahvusteavikutest lõpetati arhiivkogus aastail 1989–1993 ilmunud helikassetide digiteerimine ja jätkati 1994–1998 ilmunud helikassetide digiteerimist.

Jätkus koostöös Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu ja Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukoguga. Skaneeriti mikrofilmitud vanu ajalehti ja lisati andmebaasi **Digiteeritud Eesti Ajalehed (DEA)** andmebaasi 8 uut nimetust.

2010. aastal väljastati 31 kasutusluba või litsentsilepingut RRI kogudes leiduvatest väljaannetest tehtud digitaalkoopiate kasutamiseks kirjastamisel või näitustel.

2010. aastal täiendati reprodutseerimisjuhendit, koostati ja kinnitati varukogu ning koostati teavikute eksponeerimisjuhend.

Vastavalt ajakavale tehti graafikateavikute arhiivkogu ning 2006. ja 2007. aastal arvele võetud põhikogu raamatute inventuur. Seoses personali vähenemisega muudeti *Eesti Rahvusraamatukogu kogude inventuuride kava*. Alustati elektrooniliselt perioodiliste väljaannete summaararvestuse pidamist.

RAAMATUKOGU- JA INFOTEENUSED

Raamatukogu kasutamine

2010. aastal oli raamatukogu külastajatele avatud 265 päeva, kollektiivpuhkuse ajal 5. juulist 1. augustini suletud.

RRIl on 40 833 (2009. a. 42 600) registreeritud lugejat, neist 18 625 (2009. a. 6000) kasutavad raamatukogu aktiivselt.

2010. aasta alguses kustutati lugejate andmebaasist 3 aastat raamatukogu mitte külastanud 8164 lugeja andmed. Võrreldes eelmise aastaga on 2010. aastal kasvanud nii registreeritud uute lugejate arv, ulatudes üle 7000 (2009. a. 5356) kui ka aktiivsete lugejate arv. Eriti märgatav on lugejate arvu kasv alates 1. juunist, kui lugejad saavad raamatukogukaardi

soetamise kõrval kasutada ID-kaarti lugejaõigusi tõendava dokumendina. Septembris avati uuel kodulehel võimalus veebi kaudu ID-kaardi või Mobiil-IDga lugejaks registreerida. Raamatukogukülastusi oli **720 365** (2009. a. 690 100), sellest lugemisala külastusi **145 559** (2009. a. 142 968) ja e-külastusi **574 806** (2009. a. 547 132), millele lisandub omaloodud andmebaaside kasutus. Seega raamatukogu külastuste arv on kasvanud **4,2%** võrreldes 2009. aastaga.

Uue kodulehe rubriigi *Telli ja pikenda* kaudu on lugejad aktiivsemalt kasutanud teavikute ja koopia tellimise, leidumuse kontrolli ja laenutähtaja pikendamise võimalust.

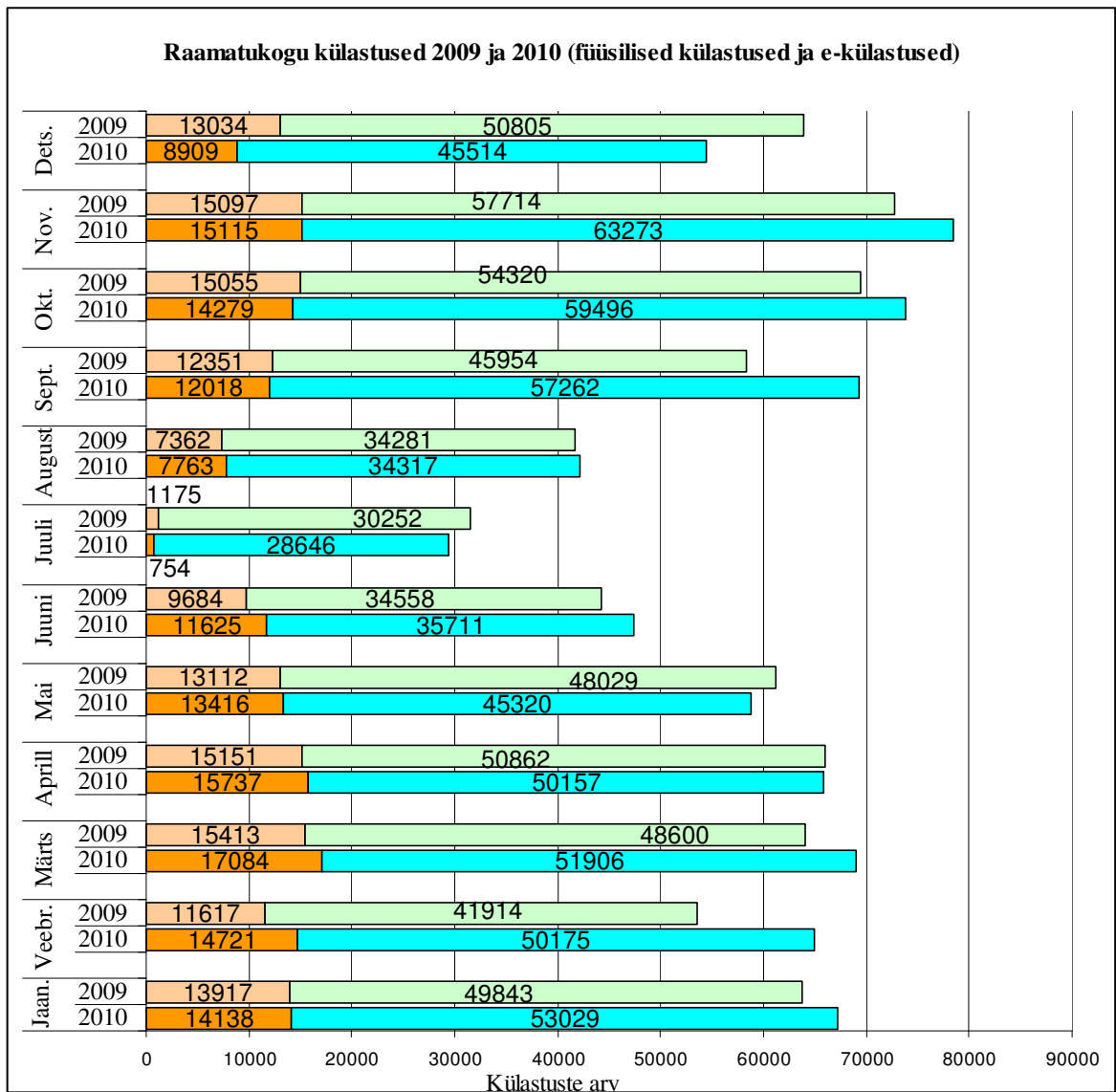
Hoidlateavikute kojulaenamine on eelmise aastaga võrreldes kasvanud umbes 24%, ulatudes üle 29 700 (2009. a. üle 22 400).

Kojulaenus on toonud kaasa töö võlglastega, mistõttu täiendati Eesti Rahvusraamatukogu kasutamiseeskirja, mille järgi võib leppetrahvi maksmata jätmise ja tagastamata, kaotatud või rikunud teaviku tähtjaks hüvitamata jätmise korral anda võlgnevuse sissenõudmise üle inkassoteenust osutavale juriidilisele isikule.

2010. aastal vähenes raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) kasutamine, sest lisandunud on võimalus teavikuid Rahvusraamatukogust koju laenata, tellida e-raamatukogu kaudu koopiaid ning kasutada töölt või kodust lahkumata mõningaid e-ajakirju ja e-raamatuid.

2010. aastal lugemissaalidesse paigaldatud ID-piletiga töötavad Overalli iseteeninduslikud koopiamasinad muutsid koopia hinna lugejaile soodsamaks ja võimaldavad lugejail ise teha nii valgus- kui ka skaneeritud koopiaid.

Eurole ülemineku aastal kasvas märgatavalt Rahvusraamatukogus tegutseva Euroopa Liidu infokeskuse töökoormus. Euroopa Liidu tasuta euroinfo telefoni teel teenindati 3171 küsijat (2009. a. 429), kes esitasid 3342 (2009. a. 585) Euroopa Liidu teemalist küsimust, sellest 78% euro käibe tuleku kohta.

Erialasaalides vastati peamiselt teema- ja leidumuspäringutele. Aktiivselt kasutati individuaal- ja rühmatöörume, 44% kasvas tööruumide tunni kaupa üürimine.

2010. aastast on harulduste ja arhiivkogu saalis lugejatele multimeediaarvuti, kus saab kuulata-vaadata arhiivkogu e-teavikuid.

Rahvusraamatukogu kasutajakoolituse programmi alusel korraldati 50 koolitust, milles osales 820 infokasutajat (gümnaasiumiõpilased, üliõpilased, magistrandid, õpetajad,

õppejõud, teadurid, riigiametnikud, raamatukoguhoidjad ja infotöötajad, eri valdkondade spetsialistid ning töötud).

Märtsis toimunud kampaanias „Kiida teenindajat” antud hinnangute põhjal kuulus Rahvusraamatukogu 100 enim kiita saanud teeninduskoha hulka. Selle märgiks saadi tunnistus ja kleebis „Kliendid kiidavad 2010”.

Saksa keele ja kultuuri tutvustamise eest pälvis Austria, Saksa ja Šveitsi saali juhataja *Leili Naan* Theodor Aue kultuuripreemia, mis anti talle üle 29. oktoobril Helsingi raamatumessil.

E-raamatukogu ja e-teenused

E-rahvusraamatukogu kaudu saavad lugejad väljaspool raamatukogu kasutada otsinguportaali vahendusel suurt osa katalooge ja täistekstiandmebaase. Kiiresti arenenud e-teenuste võimalused (otsinguportaal, uus koduleht, kasutajate autentimissüsteem, digitaalarhiivi DIGAR kasutajaliides jm.) on märgatavalt lihtsustanud infokonsultandi tööd lugemissaalides, kuid suurendanud tehnilist nõustamist ja abi osutamist nii kohapealsete kui ka kaugkasutatavate teenuste osas.

Raamatukogu töötajate põhilisel töölaual, **infosüsteemil INNOPAC/Millennium** on aasta lõpus kasutuses versioon Millennium 2009B upd 1.0. Tekstipõhisest versioonist INNOPAC leiavad vähest kasutamist veel süsteemi haldusmoodul, kataloogimismoodul ja elektronkataloog.

Sügisest alates avati RRI lugejatele võimalus kasutada oma lugejaõigusi tõendava dokumendina ka ID-kaarti ning registreerimisel/autentimisel kasutada lisaks raamatukogukaardile ja ID-kaardile Mobiil-ID-d. Selleks vajalik **kasutajate registreerimise ja autentimise süsteem** loodi koostöös AS Dateliga. Terviklahenduses kasutatakse muu hulgas ära Innovative Interfaces Inc. tooteid *Patron Update Web Services*, *Patron API* ja *Single Sign-On* ning ELNET Konsortsiumi tarkvara *ELNET-ID*. Uue registreerimiskeskonna vahendusel on registreeritud 410 kasutajat.

Et võimaldada e-kataloogi ESTER (end sisse loginud) kasutajatel **lisada kirjele kommentaare**, on ELNETi võrgu raamatukogudes võetud kasutusele tarkvaratoode *Community Reviews*.

Jätkus seniste bibliograafiliste **andmebaaside konverteerimine** ja laadimine ELNETi ühisesse andmebaasi ISE. RRI humanitaar- ja sotsiaalteaduste artiklite andmebaasist on üle viidud üle 1 miljoni kirje.

Kõige suuremahulisem arendustöö toimus **digitaalarhiivi DIGAR** kasutuskeskkonnas. Lisaks loodud kasutajaliidese testimisele, paranduste tegemisele ja septembris avalikkusele tutvustamisele toimus andmete migreerimine ja laadimine vanast Fedora-põhisest andmebaasist uude DIGARi keskkonda, samuti süsteemi kasutajate administreerimisliidese testimine ja juurutamine. Andmete konverteerimine jätkub ka uue aasta alguses.

Täiesti uue näo sai sel aastal meie veebivärv – loodi uus teenustele orienteeritud RRI **koduleht**, kus saab ennast autentida (logides samaaegselt sisse ka DIGARisse, ESTERisse ja **otsinguportaali**), kasutada personaliseeritud ja tasulisi teenuseid. On loodud juurdepääs RRI digitaalsetele ressurssidele ning ühine infootsing portaali kaudu kõigis andmebaasides. Raamatukogu e-teenused on seotud otsinguportaalis saadud tulemustega. Otsinguportaali juurde loodi z39.50 profiilid, mis võimaldavad ühildamist ka URRAMi ja RIKSi baasidega.

Veebiväljaannete arhiveerimise süsteemi **ERIKA** arendamisel toimus vabavaralise arhiveerimistarkvara testimine, sobivaima lahenduse otsimine ning selle integreerimine meie süsteemi. Sai valmis veebipõhise kasutajaliidese beta-versioon, mis vajab täiendamist ja arendamist. Suurenes arhiveerimise maht vastavalt etteantud veebiaadresside loetelule.

Täienesid e-rahvusraamatukogu rahvuslikud ja väliskirjanduse **e-kogud**. Veebis ilmuvate pdf-vormingus väljaannete arhiveerimise kõrval jätkati koostööd kirjastajatega trükifailide kogumisel. Digitaalarhiivi DIGAR saadavad väljaannete trükifaile juba 12 päeva- ja nädalalehte, kõik Eesti maakonnalehed ja mitmed vallalehed. 2010. a. alustati venekeelse nädalalehe Den za Dnjom arhiveerimist. DIGARiga liitus 4 ajakirjade kirjastajat, kellelt on arhiivi lisandunud parkümmend uut ajakirja (s-h. Eesti Naine, Kodukiri, Keel ja

Kirjandus, Horisont). Suurimaks ajakirjade trükifailide deponeerijaks on Ajakirjade Kirjastus. Läbirääkimisi peetakse mitme vallalehe toimetusega. Endiselt on vähe saadud monograafiliste väljaannete trükifaile, kuna kirjastajad tihti ei soovi nende avalikku kasutamist. Kaardikirjastajad AS EOMAP ja AS Regio plaanivad trükifailide arhiveerimist alustada järgmisel aastal.

Rahvusraamatukogus digiteeritud väljaannete ning pdf-vormingus võrguväljaannete salvestamise mahtu ja arhiveerimise jõudlust loodetakse suurendada DIGARi uue operaatoriliidese valmimisega tuleval aastal.

Veebiväljaannete kogumise valikupõhimõtete väljatöötamist alustas veebiarhiveerimise ekspertide töörühm, kuhu kuuluvad mäluasutuste esindajad üle Eesti.

2010. aastal lisandus digitaalarhiivi ligi 5395 digitaalse väljaande nimetust, s-h. 4751 digiteeritud väljaannet (raamatud, maakaardid jm.). EOD raames arhiveeriti 46 trükise digitaalkoopiat.

Digitaalarhiivi DIGAR arhiveeritud väljaanded 2009–2010

LAAD	2009	2010
Monograafiad	4954	*3150
Jadaväljaanded	2044	*1565
Noodiväljaanded	1	0
Kartograafiaväljaanded	308	309
Postkaardid	0	4637
Fotod	2	0
Andmebaasid	81	0
Veebisaidid	51	83
Muud väljaanded	882	885
KOKKU nimetusi	8323	10629

*2010. a. võeti kasutusele uus veebiarhiivi testversioon, mis sisaldab üksnes 2010. a. salvestatud veebisaitide. Seetõttu vähenes arhiveeritud raamatute ja jätkväljaannete koguarv.

2010. aastal hangiti **43** litsentseeritud andmebaasi, nende seas **4** Eesti andmebaasi. Välisteavikute e-kogudesse osteti **39** välisandmebaasi, neist **18** üld- ja **21** erialandmebaasi,

Rahvusraamatukogu portaali kaudu oli ligipääs **44 560** e-ajakirjale ja **9296** andmebaaside kaudu kasutatavale e-raamatule. Andmebaaside soetamisel kerkisid hinnad 13%.

Aasta jooksul katsetati 4 andmebaasi: BBC Monitoring Library, Datamonitor, East View Information Services, Central & Eastern European Academic Source (CEEAS).

E-raamatute kasutamiseks hangiti esimesed e-raamatute lugejad.

Lugejad on omandanud teadmised ning oskused e-ressursside leidmisel ja kasutamisel ning litsentsiandmebaaside kasutamine on saavutanud stabiilse taseme. Kasutusstatistika koguarvu vähenemine on tingitud viimase kolme aasta jooksul loobutud 7 andmebaasi kasutusest.

Litsentsiandmebaaside kasutamine

Päringud 2008	Päringud 2009	Päringud 2010
134 243	124 830	109 559

Rahvusraamatukogu andmebaasid

Eesti rahvusbibliograafia ERB andmebaasis (erb.nlib.ee) on 226 277 teaviku andmed. 2010. aastal täienes andmebaas 6412 teaviku andmetega. Registreeriti 4653 raamatut, 300 perioodilist väljaannet, 665 auvist, 600 nooti ja 194 kaarti, s-h. 4403 võrguväljaannet: 3416 võrguraamatut, 890 perioodilist väljaannet ja 97 muud teavikut.

Alates 2010. aastast ilmub väljaanne Uued Eesti Raamatud kord kuus.

Algas ERB andmebaasi uue kasutajaliidese programmi koostamine, mis võimaldab edaspidi kakskeelset kasutajakeskkonda, samuti kasutada varem ilmunud rahvusbibliograafia väljaandeid, leida juhendmaterjale, saada dünaamiliselt muutuvat väljaannete statistikat jne. Alustati juhendmaterjali *Rahvusbibliograafia koostamise alused* täiendamist.

Retrospektiivses rahvusbibliograafias

- jätkus trükiväljaande *Eestikeelne raamat 1918–1944* plaanipärane toimetamine, mis lõpetatakse aasta lõpuks;
- jätkati arhiivkogus asuvate Eestis ilmunud võõrkeelsete trükiste rekataloogimist;
- jätkus koostöö Eesti Kirjandusmuuseumi ja Eesti Rahvusraamatukogu lepingu raames;
- 1917. aastani ilmunud teavikute kirjade parandamise osas on uuendamisel Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu ja Eesti Rahvusraamatukogu koostööleping.

Koostöös ELNET Konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete töörühmaga valmisid raamatu, jadaväljaande, muusikalise auvise, videosalvestise, noodi ja arhivaali MARC kataloogimisjuhendid: Koostati uus *Vastutusandmete juhend* ja täiendati juhendeid *Rollid täiendkirjetes* ning *Veebilinkide vahetamine*.

Venekeelsete raamatute kirjade konverteerimine jätkus peakataloogi järgi tähestiku alusel koos lühikirjade täiendamisega. Sisestati ~31 000 nimetust ja ~20 000 eksemplarikirjet.

Eesti artiklite andmebaasi Index Scriptorum Estoniae *ISE* <http://ise.elnet.ee> tutvustamiseks ilmus ISE järjehoidja kordustrükk. 2010. aastast on **humanitaar- ja sotsiaalteaduste** artiklite andmebaas ISE täismahus ning teemabaasid **Reprod, Eesti õigusbibliograafia, Vabariigi Presidendi bibliograafia** ja **Parlamentarism** kättesaadavad **Eesti artiklite andmebaasi ISE** Millenniumi keskkonnas. 2011. aastal jätkub teemabaaside kirjade konverteerimine ProCite´ist Millenniumi. Lõpetatati maakonnalehtede bibliografeerimine artiklite andmebaasi ISE.

Ühises keskkonnas leitavate teemabaaside kasutajatelt on olnud positiivne tagasiside, sest leitakse kiiresti teemaga, nt. Riigikogu ja parlamentarismiga seonduvaid kirjutisi. Jätkatakse koostööd ELNET Konsortsiumiga andmebaasi ISE koostamisel.

Täiendati **Teemavärvat** (4946 kirjet) ja **ELi küsimuste-vastuste andmebaasi**, kuhu lisati rubriik "Euro ja Eesti". Plaanis on tarkvaraliselt vana versiooniga Teemavärava lingikogude üleviimine otsinguportaali keskkonda.

Lokaalselt kasutatav isikulooline faktiandmebaas **Personaalia** (ca 20 400 isikut, ca 75 000 viidet) peegeldab Eestiga seotud isikuid, kes on leidnud kajastamist 20. sajandil ilmunud teatmeteostes. 2012. aastal on kavas andmebaas liita teiste Eesti raamatukogudes koostatavate isikuandmebaasidega või Eesti rahvusbibliograafia andmebaasiga ja tegelda veebiväljundiga.

Märksõnade normandmestiku alal oli esimene täisaasta „**Eesti märksõnastiku**“ koostamist koostöös Tartu Ülikooli Raamatukogu ja ELNET Konsortsiumiga. Konsortsium alustas Eesti normandmete andmebaasi arendust, et baas sisaldaks teavikute kataloogimiseks, märksõnastamiseks ja teemaotsinguks vajalikke nimesid (isikute ja kollektiivide nimed ning ühtluspealkirjad normitud kujul) ning nendevahelisi seoseid. Eelmainitud normandmeid kasutatakse edaspidi infosüsteemi ESTER andmebaasides.

Eesti mikrofilmide registris EMIFIR jätkati rahvusteavikutest valmistatud mikrofilmide tagatiskoopiate registreerimist (registris on 4577 rulli).

Raamatukoguterminite andmebaasi lisati Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu (ERÜ) terminoloogiatoimkonnas kinnitatud terminid ning täpsustati-täiendati olemasolevaid. Lisati statistikastandardi EVS-ISO 2789:2007 terminid. Andmebaas sisaldab 6160 terminikirjet, millest 4464 on veebis olevas raamatukogusõnastikus avalikult kättesaadavad. 2011. aastal on plaanis liituda terminitööga tegelevate asutuste koostöona valmiva üleeuroopalise koondandmebaasiga EuroTermBank.

Kaartide-atlaste-linnaplaanide rekataloogimine lõpetati ja kaardikogusse kuuluvad väljaanded on kättesaadavad elektronkataloogi ESTER vahendusel. Teatmesaalist likvideeriti eesti- ja võõrkeelne raamatute tähestikkataloog, kuna kirjed on sisestatud ESTERisse. Koondamiste tagajärjel on vähenenud võõrkeelse kirjanduse rekataloogimise maht.

Lähiaastatel on prognoositav raamatukogu külastuste arvu mõningane langus, sest arendame e-teenuseid ja e-kogusid, et lugejad saaksid oma küsimustele kiirelt ja asjatundlikult lahenduse e-rahvusraamatukogust.

Teenused kirjastajatele

Eesti ISBN Agentuur sisestab alates 2010. aastast Rahvusvahelise ISBN Agentuuri kodulehel asuvasse kirjastajate kontaktandmete rahvusvahelisse andmebaasi PIID Eesti kirjastajate andmed.

Rahvusraamatukogu uuenenud kodulehe ISBN Agentuuri rubriiki lisati infomaterjal Korduma kippuvad küsimused (KKK).

ISBN-e hakati andma Rahvusraamatukogus digiteerimisele kuuluvatele Eestis ilmunud vanadele raamatutele. ISBN-i saab nii vana raamat kui ka digitaalkoopia. Alustati ettevalmistusi kõigile Eesti raamatukogudes valmistatavatele digitaalkoopiatele ISBN-i andmiseks. Koostöö tulemusel Eesti Digiraamatute Keskusega hakati aktiivselt standardnumbreid väljastama ka e-raamatutele. Ettevalmistused teaduskirjandusele digitaalsete objektide identifikaatori DOI andmiseks ja DOI-süsteemiga liitumiseks jätkuvad järgmisel aastal.

Eesti ISMN Agentuur jätkas jooksvalt uute muusikakirjastajate kontaktandmete rahvusvahelisele agentuurile. 2010. aastal ilmus trükist eestikeelne ISMN standard *Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline noodiväljaande standardnumber (ISMN) EVSISO 10957:2010*.

Eesti ISSN Keskus

Alustati standardnumbri määramist trükiajakirjadele, millest on valmistatud digitaalkoopia. 2010. aasta ISSN-i aastakoosolekul Suurbritannias võeti vastu esialgne otsus digiteeritud väljaannetele võrguväljaande ISSN-i ning selle puudumisel eraldi ISSN-i määramisest. Vaidlusi tekitanud küsimuse lahendamiseks moodustatud rahvusvahelise töörühma lõplik otsus saabub 2011. aasta kevadel.

Muud teenused

Voldemar Panso bibliograafia / koost. K. Riisalu, E. Garšnek, M. Sibul; toim. T. Aasmann, M. Sibul. – Tallinn: Eesti Draamateater, 2010. – 262 lk.

Humanitaarteaduste saalis vastatud töömahuka päringu tulemusena kirjastati raamat *“Rahva eesel : mitme rahva mõistujutt”* Tallinn : SE & JS, 2010, milles on tänuavaldus humanitaarteaduste saali infospetsialistile Kai Ellipile.

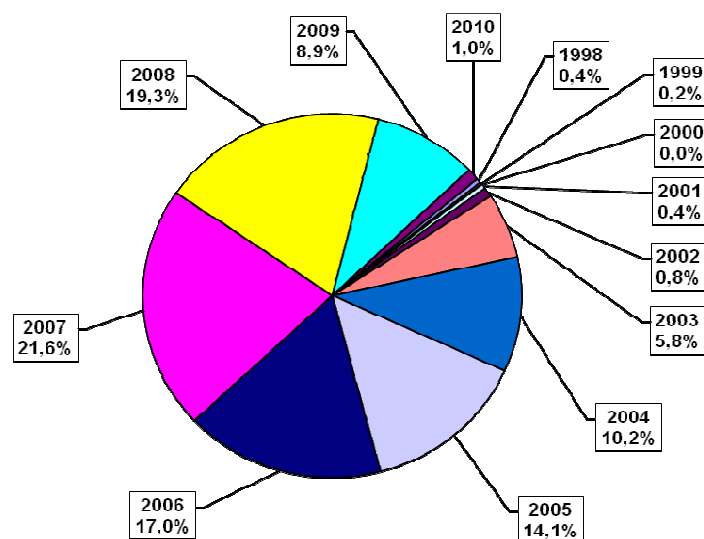
Tiina Ritson oli tegev Eesti Teatriliidus 2010. aasta lõpus kirjastatud Natalja Krõmova artiklikogu *Kas te armastate teatrit* juures ja koostas N. Krõmova eesti keeles ilmunud artiklite bibliograafia.

Infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni taristu

2010. aasta lõpus oli RRis kasutusel 21 serverit, 397 lauaarvutit, 31 sülearvutit ning 49 terminali, nendest lugejate kasutada 49 terminali Linuxi baasil ja 33 arvutit Windowsi keskkonnas.

Aasta jooksul võeti kasutusele 50 uut lauaarvutit ja 3 sülearvutit. Remonditi, seadistati ja võeti uuesti kasutusele 107 kasutusel olnud lauaarvutit.

Kasutatavate arvutite keskmine vanus on tõusnud. Arvutite vanust illustreerib järgnev **diagramm** arvutite väljalaskeaastatega. 1/3 meie arvutipargist on vanem kui 5 aastat.

Aruandeaastal jätkus plaanipärane töö **lugejate terminalivõrgu** tarkvara uuendamise ja arendamisega. Lisati *proxy*-server, mille eesmärk on piirata lehekülgi, mis ei ole raamatukogus vastavalt eeskirjadele lubatud, paigaldati ka kaughaldustarkvara, mille abil on võimalik jälgida terminalides toimuvat ning anda abi.

E-kataloogi ESTER ja koos sellega artiklite andmebaasi ISE varunduse tõhustamiseks võeti kasutusele uus **varundustarkvara** *Enterprise Backup*, mis võimaldab andmeid varundada automaatselt üle võrgu TÜs kasutatavasse EMC Networker (Legato) varundussüsteemi.

E-kataloogis ESTER on hakatud järjest rohkem kasutama *javascripti* rakendusi nii **kaanepiltide lisamiseks** GoogleBooksist, viiviste/võlgnevuste kuvamiseks kahes vääringus (Eesti kroonides ja eurodes) kui ka andmete ülevaatlikumaks ja kasutajasõbralikumaks kuvamiseks iseteeninduskeskkonnas Minu ESTER.

2011. AASTAL ON KAVAS

Kogude ja infoteenused:

- teeninduspunktides ja lugemissaalides kassasüsteemi rakendamine tasuliste teenuste eest maksmisel;
- avakogu virtuaaljuhi loomine lugemissaalidele;
- Eesti Rahvusraamatukogu e-kogude poliitika ja digitaalarhiivi DIGAR 2011–2013 arengustrateegia koostamine;
- Euroopa Nõukogu Tallinna Infotalituse teatmestu ja infoteeninduse üleviimine parlamendiinfo keskusse;
- e-kataloogi ESTER Tallinna andmebaasi korrastamine tulenevalt uutest kataloogimispõhimõtetest;
- jätkata võõrkeelse kirjanduse konverteerimist (sisestada ligi 35 000 nimetust) ja lõpetada võõrkeelsete jätkväljaannete rekataloogimine e-kataloogi ESTER;
- lõpetada Riigiraamatukogu venekeelsete teavikute kataloogimine ja arvelevõtmine;
- nimenormandmete andmebaasi loomise ettevalmistus koostöös ELNET Konsortsiumiga;

- Eesti artiklite andmebaasi ISE konverteeritud kirjete parandamine ja ühtlustamine ning e-kataloog ESTERis ja täistekstide linkide lisamine kirjetele;
- alustada digiteeritud vanade kultuuriajakirjade bibliografeerimist;
- jätkata hävimisohus vanade ajalehtede ja ajakirjade digiteerimist (projekt DEA)
- jätkata trükistest tagatis- ja kasutuskooptide valmistamist vastavalt reprodutseerimiskavale ja lugejateeninduse vajadustele;
- jätkata koostöös Eesti Kirjandusmuuseumiga „*Eesti trükise punases raamatus*” kirjeldatud nominentidedigiteerimist;
- jätkata projekti EoD (*E-book on Demand*) raames väljatöötatult raamatute ja ajakirjade digiteerimise tasulist teenust koos pildifailide konverteerimisega täistekstideks ja paigutamise arhiivi DIGAR;
- tarkvarasüsteemi METALIB/SFX baasil loodud Rahvusraamatukogu otsinguportaali täiendamine – veebiliidese muutmine kasutajasõbralikumaks, haldusmooduli ja menüü lisateenuste rakendamine;
- teemavärava üleviimine otsinguportaali keskkonda;
- veebiarhiivi jätkuv loomine, arhiivi varundamise ning valikupõhimõtete väljatöötamine;
- e-teenuste haldussüsteemi juurutamine;
- Eesti e-raamatute vormingute testimine ja DIGARis arhiveerimine;
- perioodika trükifailide hankimise kasvu arvelt ajalehtede mikrofilmimise mahu vähendamine;
- alustada maakaartide trükifailide arhiveerimist;
- raamatukogusõnastiku sidumine Euroopa Komisjoni tõlkeosakonna otsimootoriga;
- dokumendi *Rahvusbibliograafia koostamise alused* täiendamine;
- Eesti rahvusbibliograafia andmebaasi (ERB) pisitrükiste ja *Estonica* väljaannete kirjete laadimise tööprotsesside väljatöötamine;

- retrospektiivse rahvusbibliograafia andmestu korrastamine ja laadimine ERBi koostöös Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu ja Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukoguga;
- retrospektiivse rahvusbibliograafia trükiväljaande *Eestikeelne raamat 1918-1940* toimetamine ja küljendamine;
- elektroonilise teaviku ja lõimväljaannete??? kataloogimisjuhendite koostamine;
- koostöös ISSN-i ja ISBN-i keskusega koostada juhendid standardnumbri saanud väljaannete registreerimiseks e-kataloogis ESTER;
- teha kättesaadavaks Rahvusvahelise ISBN Agentuuri koostatud juhend ISBNide andmise kohta e-raamatutele;
- koostada uus ISBN-i taotlemise vorm;
- hakata väljastama ISBN-e kõigile Eesti raamatukogudes valmistatud raamatute digitaalkoopiatele;
- liituda rahvusvahelise standardnumbrisüsteemiga DOI ja numbrite väljastamise käivitamine;
- jätkata võõrkeelse reservkogu läbivaatamist ja kasutuskogude täiendamist reservkogu trükistega;
- teostada teavikute plaanilisi inventuure (haruldaste raamatute kogu ning aastatel 2008 ja 2009 raamatute põhikogus arvele võetud teavikute inventuur ja raamatute arhiivkogu inventuuri jätkamine);
- köitmis- ja konserveerimistegevus vastavalt raamatukogu vajadustele ning RRI kogude kujundamise ja säilitamise tegevuskavale 2009–2013.
- jätkata köitmise ning konserveerimistegevuse logistilist sidumist ühtsesse töökeskkonda;
- jätkata hävimisohus olevate teavikute seisundi ja konserveerimise uuringuid.

Infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni arendamisel:

- ehitada uus serveriruum, mis vastab ISKE turvalisuse nõuetele, ja viia sinna üle olemasolev serveripark;
- töötada välja ja võtta kasutusele tehniline lahendus väljaannete kohaviitade trükiks RRI kogudes;

- korraldada seadmete ja tarkvara hange ning juurutada süsteem trükiste inventuuri automatiseeritud korraldamiseks;
- digitaalarhiivi DIGAR objektide haldusmooduli, operaatorliidese ja kasutajate haldusmooduli loomine ning juurutamine;
- digitaalsete objektide helifailideks konverteerimise vahendite testimine ja projektlahenduste kirjeldamine;
- ProCite-põhiste institutsionaalsete baaside BIE; VPB, Parlamentarism ja Repro konverteerimine Millenniumi keskkonnas loodud analüütilisse andmebaasi ISE;
- Kasutaja- ja haldusliidese arendus veebiväljaannete arhiivile;
- uue kasutajaliidese loomine Eesti rahvusbibliograafia andmebaasile;
- RRI personalisüsteemi viimine Skriiningu tarkvarale ja sidumine raamatupidamissüsteemiga ABACUS;
- dokumendihaldussüsteemi "Postipoiss" uue versiooni juurutamine;
- Eesti märksõnastiku arendustööde jätkamine koostöös Tartu Ülikooli Raamatukogu ja ELNET Konsortiumiga.

ARENDEUS- JA TEADUSTEGEVUS

Rahvusvahelised arendusprojektid 2010. aastal

Rahvusvaheline koostöö andmekogude ja e-teenuste arendamiseks on kõige mahukam Euroopa Komisjoni rahastatavates koostööprojektides EoD ja Europeana Travel.

EoD (eBooks on Demand) (projekti juht Krista Kiisa, kestus 01.05.2009–30.04.2013)

Olukorras, kus projekti algaastatel välja töötatud digitaalkoopiate tellimissüsteem toimib, keskenduti 2010. aastal eeskätt aktiivsele teavitusele pakutavast teenusest. See hõlmas eri sihtgrupe ja tasandeid: EoD võrgustikus oskusteabe jagamine uutele teenusega liituvatele raamatukogudele, regulaarne siseriiklik teavitus (reklaamtekstid, otsepostitus, trükised, seminarid, konverentsid) ning teavitus EoD projektist ja teenusest rahvusvahelisel tasandil (konverentsid, seminarid, õpitoad, internetiturundus, otsepostitus, reklaammaterjalid).

Oluline oli projekti kodulehe uue versiooni loomine, mis valmis paralleelselt kümnes keeles (<http://www.books2ebooks.eu/>) ning mille loomisel oli Rahvusraamatukogul kui

projekti avalikke suhteid ja turundustegevust koordineerival asutusel täita suur roll. 04.–08. maini osaleti ja anti teavitustööst ülevaade aastakoosolekul Slovakkias, 28. septembrist 1. oktoobrini tehnilisel nõupidamisel Sloveenias. Osaleti projekti raporti koostamises Euroopa Komisjonile. Augustis esitleti projekti posterit IFLA kongressil Rootsis. Aasta lõpus viidi läbi Google Adwords kampaania koostöös Altex Marketingiga ja tutvustati EoD teenus jõulukuu raamatunädala raames.

2010. aastal alustati EoD teenust pakkuvate raamatukogude ühiskataloogi loomist. Rahvusraamatukogu selekteeris e-kataloogis ESTER teosed, mida saab lugejaile pakkuda, ja integreeris need ühtsesse EoD andmebaasi.

EuropeanaTravel (projekti juht Toomas Schvak, kestus 01.05.2009–30.04.2011)
EuropeanaTravel on Euroopa Komisjoni *eContentplus* programmist 50% rahastatav projekt, mille eesmärk on suurendada Euroopa digitaalraamatukogus Europeana sisalduva materjali hulka. Selle projektiga rahastatakse rahvus- ja ülikooliraamatukogude tegevust reisi- ja turismiteemaliste materjalide digiteerimisel. Projektis osaleb 19 partnerit, koondeelarve on 2 800 000 eurot. RRI osa on koos omanusega 184 000 eurot, millest üle poole kulub projekti koordinaatori rolli täitmisele.

2010. aastal toimus Rahvusraamatukogus projekti ainestu lõplik valik, postkaardikollektsiooni kirjeldamine ESTERis ja digiteerimine. Kokku kirjeldati ja digiteeriti ajavahemikus 01.05.2009 kuni 31.12.2010 7290 postkaarti. Neid kasutati nt. RRI 2011. aasta kalendri ja Tallinn 2011 kultuuripealinnale pühendatud rändnäituse koostamisel. 14 postkaarti valiti välja 2011. aastal portaalis *The European Library* avatavale virtuaalnäitusele *Travelling through History*.

Kehtivate autoriõiguste väljaselgitamiseks teostati tuvastatud fotograafide isikuandmete otsinguid arhiivides ja andmebaasides.

Teemadest ja märksõnadest lähtuvalt töötati välja kollektsioonipuu, mille alusel alustati postkaartide laadimist DIGARisse. Uue vaatajaliidese tarbeks koostati spetsifikatsioon postkaartide kuvamiseks. Alustati turismiraamatute ja -perioodika nimekirja koostamist, mis on kavas digiteerida 2011. aastal.

T. Schvak juhatas 06.05. projekti juhtkomitee istungit Bratislavas ja osales 03.06.

Luksemburgis toimunud projekti vahehindamisel, kus sõltumatud eksperdid andsid senisele tegevusele positiivse hinnangu.

TELplus oli Euroopa Liidu *eContentplus* programmist 50% rahastatav projekt, milles osales 26 institutsiooni üle Euroopa. Projekt kestis 01.10.2007–31.12.2009. Eesmärk oli digiteeritud materjali tärgtuvastamine (kokku 20 miljonit, RRis 200 000 lehekülge), OAI-PMH vormingu kasutuse laiendamine andmebaasides, Bulgaaria ja Rumeenia rahvusraamatukogu liitmine *The European Library* teenusega ja kogude kirjelduste tõlkimine kõigi liikmesriikide keeltesse. Projekti lõplikuks maksumuseks kujunes umbes 6 000 000 eurot, sellest RRi osa 247 462 eurot. RR oli projekti koordinaator.

2010. aastal toimusid projekti lõpetamiseks finantsaruandluse koostamine, tulemuste hindamine ja viimaste väljamaksete sooritamine. 03.03. Luksemburgis toimunud lõpphindamisel, kus RRi esindas Toomas Schvak, sai projekt sõltumatute ekspertide positiivse hinnangu. Euroopa Komisjoni viimane sihteraldis laekus RRi arvele juulis ja väljamaksed partneritele teostati septembris.

Europeana v1.0 on Euroopa Liidu *eContentplus* programmi rahastatav temaatiline võrgustik, mis jätkab Euroopa digitaalraamatukogu Europeana arendamist ja kus RR osaleb riigi esindajana. Igapäevast tegevust ei ole ette nähtud, vajalik on perioodiliselt teavitussürituste korraldamine ja tehniline arendus andmebaaside liitmiseks uue portaaliga. RR on võrgustikus osalenud alates aprillist 2009, Janne Andresoo ja Toomas Schvak võtsid 14.–15.10. osa Amsterdamis toimunud konverentsist „Europeana Open Culture 2010“.

World Digital Library on UNESCO projekt, mille eesmärk on kõigi maade kultuuriajaloo oluliste tekstide parem kättesaadavaks tegemine. Projekti *World Digital Library* (WDL) haldav USA Kongressi Raamatukogu pöördus 2010. aastal RRi poole nimetatud projektiga liitumise ettepanekuga. Pärast analüüsi andis RR nõusoleku ja allkirjastas liitumislepingu.

Teadustööd

16.–18. sajandi kirjakultuur. Piret Lotman.

Piret Lotman keskendus 2010. aastal teemale “Heinrich Stahli looming oma ajastu ideelises

kontekstis” (doktoritööle „Heinrich Stahli pastoraalne tegevus Rootsi Läänemere provintssides 17. sajandi esimesel poolel”).

Jätkus 2004. aastal alanud teadustöö, RRI harulduste kogus leiduvate Narva Kirikuraamatukogule kuulunud 16.–18. sajandi trükiste (kokku üle 2000 trükise) uurimine ja kirjeldamine (Sirje Lusmägi). 2010. aastal kataloogiti umbes 100 Narva Kirikuraamatukogu raamatut, parandati ja täiendati mõningaid kirjeid. Praeguseks on valminud 1325 märksõnastatud bibliograafilist kirjet, mis sisaldavad ka lühiannotatsioone.

Alates 1. jaanuarist 2010 osaleb Piret Lotman Eesti Teadusfondi rahastatavas projektis "Vesimärgid ja paberi ajalugu varauusaegses Eestis" (ETF8205). Projekti juht on TÜ Raamatukogu teaduskeskuse erakorraline vanemteadur Meelis Friedenthal.

16.–18. sajandi kirjakultuuri uurimist kajastavad Piret Lotmani sulest ilmunud teaduspublikatsioonid:

- Heinrich Stahli pastoraalne tegevus Rootsi Läänemere provintssides 17. sajandi esimesel poolel. *Dissertationes Theologiae Universitatis Tartuensis* 20. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2010.
- Ingerimaa vene õigeusklike identiteet 17. sajandi esimesel poolel luterlikust vaatepunktist. – Tuna. *Ajalookultuuri Ajakiri* 3, 2010, lk. 9-19.

Vene vanatrükis Eesti kogudes. Larissa Petina.

Toimetati kaht Larissa Petina varem valminud artiklit:

- *О книгах кирилловской печати XVI–XVIII веков в эстонских собраниях* (18 l.) täiendati uute andmetega ning see ilmus kogumikus *Con amore : историко-филологический сборник в честь Любови Николаевны Киселевой*.
- *Raja vanausuliste koguduse raamatukogu raamatute ja käsikirjade konserveerimine* (kirjutatud koostöös RRI ja Ennistuskoja Kanut restauraatoritega) ilmus Ennistuskoja Kanut kogumikus *Renovatum 2010* (võrguväljaanne). L. Petina on selle alapeatüki *Koguduse raamatukogu iseloomustus* autor (lk. 28–29).

Eestimaa Kubermanguvalitsuse raamatud. Larissa Petina.

Alustati Riigiraamatukogu Db kohaviidaga trükiste *de visu* läbivaatamist ja Eestimaa Kubermanguvalitsusele kuulunud eksemplaride väljaselgitamist. Töö jätkub Eesti Ajalooarhiivi materjalidega. Sissekirjutusi ja templeid kasutatakse ettekandes Venemaa Rahvusraamatukogu teaduskonverentsil *Pavlenkovi lugemised*.

Udo Ivaski eksliibriste kogu (kataloogi avaldamata osa). Larissa Petina.

Teema uurimiseks töötati Moskvast Venemaa Riikliku Raamatukogu käsikirjade osakonnas Udo Ivaski arhiiviga (F. 783), sealhulgas tema eksliibriste kataloogi IV osaga (masinakirjatekst, milles Helene Kulpa-Ivaski tehtud parandused ja täiendused erinevad TÜ Raamatukogu eksemplaris olevatest).

Eelnimetatud kataloogiosas kirjeldatud eksliibriseid otsiti ja tuvastati Eesti Riigiarhiivis ning TÜ Raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonnas asuvas Friedrich Puksoo eksliibrisekogudes (ERA F. 4395; TÜR F. 59).

2011. aastal kavandatakse käsikirjalise kataloogi sisestamist ja redigeerimist.

Teadusväljaanded

Jätkus Eesti Rahvusraamatukogu toimetiste allseeria A „Raamat ja aeg“ (*Libri et memoria*) teise väljaande „Lugemise kunst“ (nr. 13) koostamine ja toimetamine (P. Lotman).

Teaduskonverentsid ja –seminarid

Terminoloogiaseminar

4.02. RRis eestikeelse teadusterminoloogia edendamist toetav terminoloogiastipendiaatide seminar. Esinesid Peeter Päll, Tõnu Tamme, Arne Merilai, Silvi Salupere, Erkki Luuk ja Ruth Kotsar.

Emakeelepäev

11.03. emakeelepäev *Keel on autori kodu*. Esinesid Jaak Urmet (Wimberg), Maris Johannes, Mats Traat, Mati Sirkel, Merle Jääger ja Marika Mikli.

Maakonna/linna keskraamatukogude peaspetsialistide nõupidamine

31.05. maakonna/linna keskraamatukogude peaspetsialistide nõupidamine teemal „Kutsesüsteemist Eestis“. Esinesid Olav Aarna, Kersti Rodes ja Ago Tuuling, Toimus arutelu. Krista Talvi kõneles raamatukoguhoidjate kutsekoolitusest ja kutse andmisest.

Rahvaraamatukogude suveseminar-laager

28.–30.07. Raplamaal RRI ja Rapla KRK koostöös rahvaraamatukogude suveseminar-laager „Kodulooline töö on eesti rahva mälu säilitamise viise“. Esinesid Andrus Ristkok, Piia Vitkar, Urve Ellandi, Anne Idvand, Meeli Veskus, Tõnis Tõnisson, Margus Mikomägi, Ingrid Erilaid jt. RRist esines Külli Solo.

Digitaalse säilitamise alane seminar

12.–13.05. seminar digitaalse säilitamise edendamiseks Rahvusarhiivis ja RRis.

Euroopa Teadusraamatukogude Liidu (LIBER) kaardikoguhoidjate ühenduse 17. konverents "Kaardiraamatukogu kui kartograafilise info keskus".

15.–18.06. korraldasid RR ja TÜR Euroopa Teadusraamatukogude Liidu (LIBER) kaardikoguhoidjate ühenduse 17. konverentsi.

Teadusraamatukogude suveseminar

18.–19.08. Palmses Eesti teadus- ja erialaraamatukogude suveseminar, mille teemaks oli *Digitaalse kultuuripärandi säilitamise arengusuunad ja põhimõtted*. Esinesid Priit Parmakson, Kadri Vider, Anton Pärn, Vahur Puik, Mihkel Reial ja Anneli Kuiv.

VI infopoliitika foorum

16.09. RRis VI infopoliitika foorum „Mitu värvat on kombeks? Kultuuriportaalid Eestis“. Esinesid *World Digital Library* direktor dr. John Van Oudenaren, *Europeana* äriarendusdirektor Harry Verwayen ja Saksa Digitaalraamatukogu projekti kesknõukogu koordinaator dr. Jörn Sieglerschmidt, dr. Pille Pruulmann-Vengerfeldt Tartu Ülikoolist, Indrek Eensaar EV Kultuuriministeeriumist, Agnes Aljas Eesti Rahva Muuseumist, Kaie Jeaser Tartu Linnamuuseumist, Margus Allikmaa Eesti Rahvusringhäälingust, Piia Viitkar Urania Com OÜ-st ja Ülle Talihärm RRist.

Oskuskeelepäev

06.10. RRis oskuskeelepäev „E-keskkonna mõju terminikorrastusele“. Esinesid Hanno Vares, Mirjam Rääbis, Veiko Berendsen, Hurmi Jürjens, Anneli Sepp, Sirje Nilbe ja Margit Kurm.

Konverents „Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides”

11.–12.10. RRis rahvusvaheline konverents „Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides”, mille teemad olid: *Rahvumälu ja raamatukogud; Soome-ugri rahvusbibliograafiad: kaasaja praktikad; Soome-ugri kultuurid ja digitaalne ajastu; Kuidas soome-ugrilane loeb?* Esinesid Tatjana Verina ja Tatjana Kolina Marimaa Rahvusraamatukogust, Olga Miftahhova ja Galina Issar Komi Rahvusraamatukogust, Svetlana Aleksejeva ja Galina Galanitševa Karjala Rahvusraamatukogust, Liisa Savolainen ja Tuula Haapamäki Soome Rahvusraamatukogust, Peter Dippold Ungari Rahvusraamatukogust, Vigdis Moe Skarstein ja Jonny Edvardsen Norra Rahvusraamatukogust, Ivi Eenmaa, Hasso Krull, Anne Rande, Martin Ehala, Janne Andresoo, Ülle Talihärm ja Kristel Veimann Eestist.

Eesti raamatu päev

RRis tähistati *eesti raamatu päeva*. Tegelikult on ERÜ nimetanud eesti raamatu päevaks 23. oktoobri. Kõneldi raamatute kirjastamisest ja tõlkimisest, luulest ja kirjanikest. Esinesid Krista Ojasaar, Triin Soone, Kerti Tergem, Kaidi Urmet ja Ene Sööt.

Raamatukoguteenuste ja lugejauuringud

"Infoturbe meetmete rakendused digitaalsetes arhiivides". Raivo Ruusalepp (Tallinna Ülikool), Mihkel Reial ja Kai Idarand (RR).

2010. aastal toimus uuringu ettevalmistamine ja 1. etapi läbiviimine, milleks oli uuringut toetav küsitlus. Küsitluse eesmärk oli mõõta digitaalarhiivide usaldusväärsust nende endi hinnangul, kaardistada infoturbe põhimõtted erinevate riikide mäluasutuste digitaalarhiivides, analüüsida ja võrrelda olukorda kultuuriväärtuste turvalisuse vallas ning rakendatud infoturbe meetmeid. Uurimusel on rakenduslik ja kirjeldav iseloom. Uuringu meetodiks valiti kvaliteediuring. Kasutati ülevaateuurimuse strateegiat, kus materjal koguti 17 enamuses lahtiste ja osaliselt struktureeritud küsimustega. Uuring keskendus

Eesti ja Läänemere-äärsetele riikide rahvus- või selles staatuses olevatele raamatukogudele, arhiividele jt. Uuringu ankeedile laekusid vastused 14-lt mäluasutuselt (6 Eestist ja 8 välismaalt), koos Eesti Rahvusraamatukoguga kokku 15 respondendilt (Tartu Ülikooli Raamatukogu, Eesti Rahvusarhiivi Ajalooarhiiv, Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum, Ennistuskoda KANUT, Eesti Rahvusringhääling, Läti Rahvusraamatukogu, Leedu Rahvusraamatukogu, Leedu Arhiiviamet, Helsingi Ülikooli Raamatukogu, Rootsi Kuninglik Raamatukogu, Rootsi Rahvusarhiiv, Taani Rahvusarhiiv, Taani Riiklik Raamatukogu). Arvestati TÜ sotsioloogi Anu Masso soovitusi. Uuringu tulemusi tutvustatakse rahvusvahelisel konverentsil „Aligning National Approaches to Digital Preservation“ Eesti Rahvusraamatukogus 2011. a. mais.

Mais korraldati koos Riigikogu Kantseleiga XI Riigikogu liikmete raamatukoguteenusega rahuolu uuring, mille teostas firma Factum & Ariko.

Standardimine

Rahvusraamatukogu jätkas tegevust info- ja dokumendihalduse Eesti standardeid koostava tehnilise komitee EVS/TK 22 *Informatsioon ja dokumentatsioon* liikmena ning sekretariaadi haldajana.

2010. aastal avaldati EVS/TK 22 raames Eesti standarditena (EVS):

- EVS-ISO 11620:2010 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatukogu tulemusindikaatorid (ISO 11620:2008)*;
- EVS-ISO 9707:2010 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatute, ajalehtede, perioodikaväljaannete ja elektrooniliste väljaannete tootmise ja levitamise statistika*;
- EVS-ISO 10957:2010 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline noodiväljaande standardnumber (ISMN) (ISO 10957:2009)*.

Töös on järgmised Eesti standardite kavandid:

- EVS-ISO 23081-2:2010 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Dokumendihaldusprotsessid Dokumentide metaandmed Osa 2: Kontseptuaalsed ja rakenduslikud küsimused (ISO 23081-2:2009)*;

- EVS-ISO 2789 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline raamatukogustatistika*;
- EVS-ISO 9230 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Hinnaindeksite määratlemine raamatukogu poolt ostetavatele trükistele*;
- EVS-ISO/TR 11219 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatukoguhoonete põhilised näitajad ja kvalitatiivne keskkond (ruum, toimivus ja kujundus)*;
- EVS-ISO/TR 28118 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Tulemuslikkuse indikaatorid rahvusraamatukogudele*;
- EVS 882-1 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas*;
- EVS-ISO 15836 *Informatsioon ja dokumentatsioon Dublin Core'i metaandmeelemendid*;
- EVS-ISO 15489-3 *Information and documentation – Managing metadata for records – Part 3: Self-assessment method.*

Raamatukoguterminoloogia

Raamatukogundus- ja infoteadusterminoloogia väljatöötamine ja terminikorrastus kuulub RRI ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu (ERÜ) terminoloogiatoimkonna pädevusse. 2010. aastal jätkati ühiselt erialaterminite andmebaasi poolikute (varjatud) kirjete täpsustamist, lisandusid päringutest laekunud terminid. Vaadati läbi ja ühtlustati tõlkestandardi EVS-ISO 28118 „Informatsioon ja dokumentatsioon. Tulemusindikaatorid rahvusraamatukogus” terminid ja määratlused. Raamatukoguterminite andmebaasi lisati ERÜ terminoloogiatoimkonnas kinnitatud uued terminid, täiendati olemasolevaid. Raamatukogusõnastiku www.nlib.ee/termin/ statistikamooduli andmetel on andmebaasi aasta jooksul saadetud 48 000 päringut. Praegu sisaldab andmebaas 6160 terminikirjet. Korraldati oskuskeelepäev „E-keskkonna mõju terminikorrastusele”, kus osales 153 huvilist raamatukogudest, mitmest ametkonnast ja ülikoolist. Oskuskeelepäeval käsitletud ja ERÜ terminoloogiatoimkonna soovitusi kajastati infoväljaannetes.

Raamatukogustatistika arvestus ja analüüs

2010. aastal laekus andmebaasi ametkondlik statistika 53 teadus- või erialaraamatukogult, 565 rahvaraamatukogult ja 421 kooliraamatukogult, kes esitasid aruanded veebipõhiselt.

Statistikaandmete koondtabelid on esitatud RRi kodulehel. Rahvaraamatukogudele töötati välja uued statistikanäitajad, mis puudutasid üritusi ja koolitusi raamatukogus.

Keskraamatukogudele koostati analüütilised statistikatabelid, mis võimaldavad analüüsida raamatukogude tegevust maakonnas.

Trükitoodangu statistika

Registreeritud raamatute ja jadaväljaannete põhjal koostati ja esitati Statistikaametile Eesti trükitoodangu statistika aastaaruanded. Andmed avaldati Statistikaameti andmebaasis.

Kutsekoolitus

Jätkati kutsekoolitust, mille moodulid katavad *Raamatukoguhoidja kutsestandardi* III astme kutseoskuskõuded. Õpetajad olid RRi koolitajakogemusega spetsialistid. Kolme aasta jooksul on kutsekoolituse tunnistuse omandanud 112 raamatukoguhoidjat. 2010. aasta sügisel alustas õppetööd uus kursus 24 raamatukoguhoidjaga.

Raamatukogutöötajate täienduskoolitus

2010. aastal korraldati raamatukogutöötajatele 19 koolitust, s-h. 5 kutsekoolituse moodulõpet ning rahvaraamatukogude seminar-laager. Lisaks toimusid keskraamatukogudes eesti kirjandust tutvustavad loengud. Enim nõutavad teemad olid raamatukogude andmebaasid ja infootsing. Koolitustel osales 725 raamatukogutöötajat teadus-, eriala-, rahva- ja kooliraamatukogudest, s-h. 140 RRist.

Praktika juhendamine

2010. aastal oli RRis praktikal 19 TLÜ Infoteaduste Instituudi ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilast. RRi töötajad pidasid praktikantidele loenguid raamatukogu teadus- ja arendustegevusest, otsinguportaalist, infoteenindusest ja turundusest.

2011. AASTAL ON KAVAS

- viia lõpule digitaalse säilitamise põhimõtteid ja tegevusi analüüsiv uuring;
- ette valmistada uuring, mis käsitleb kasutajate teadlikkust digitaalkeskkonna autoriõigusest;
- analüüsida Eesti rahvaraamatukogude 2010. aasta aruandeid;

- osaleda Tartu Ülikooli uurimisprojekti *Vesimärgid ja paberi ajalugu varauusaegses Eestis* (Eesti Teadusfondi grant ETF8205);
- administreerida Kultuuriministeeriumi hallatavat *Digiveebi* digiveeb.kul.ee;
- publitseerida RRI toimetiste allseeriasse *Raamat ja aeg* kuuluv teadusartiklite kogumik *Lugemise kunst*;
- koostada RRI toimetiste allseeriasse *Informatsioon ja ühiskond* kuuluv digitaalset säilitamist käsitlev teadusartiklite kogumik;
- jätkata projekti *EoD* ja Eesti esindamist temaatilises võrgustikus *Europeana v.1.0* ning osaleda projektis *World Digital Library*, viia lõpule projekt *EuropeanaTravel*;
- korraldada emakeelepäev *Kauni emakeele kiituseks!*, rahvusvaheline digitaalse säilitamise konverents *Aligning National Approaches to Digital Preservation* koostöös USA Kongressi Raamatukogu ja *Educopia Institute*’iga, rahvaraamatukogude suveseminar-laager, Eesti mäluasutuste suveseminar, oskuskeelepäev, seminar *Lugemine kui väärtus*, kirjastuskonverents, rahvusvaheline seminar *Autoriõigus muutuste tuules* sarjast *Digitaalne mälu*.

KOOSTÖÖ

Rahvusvaheline koostöö

Rahvusraamatukogu kuulub 11 rahvusvahelisse erialaorganisatsiooni, tihedam koostöö on Rahvusvahelise Raamatukoguühingute ja -institutsioonide Liidu (IFLA) liigitamise ja märksõnastamise ning rahvusraamatukogude sektsiooni alalises komitees. Aktiivselt osaleb RR Euroopa Rahvusraamatukogude Konverentsi ühistegevuses portaalide *The European Library* (TEL) ja *The European Digital Library* (EDL) arendamisel, olles TELi ja EDLi Konsortsiumi liige. Läbi aastate on kaasa löödud Rahvusvahelise Muusikaraamatukogude Arhiivide ja Dokumendikeskuste Assotsiatsioonis (IAML).

Tihedad sidemed on teiste rahvusraamatukogudega, neist üheksaga toimib koostööleping. 2010. aastal sõlmiti leping Aserbaidžani Rahvusraamatukoguga. Aktiivsemad lepingupartnerid on Läti, Leedu ja Venemaa Rahvusraamatukogu ning Venemaa Riiklik

Raamatukogu. Mitmeplaanilist ühistegevust arendatakse Soome Rahvusraamatukogu ja Läti Akadeemilise Raamatukoguga.

Koostöö andmekogude haldajatega

- Euroopa rahvusraamatukogude ühisportaal *The European Library* (TEL);
- Rahvusvaheline vene raamatu koondkataloog (1918–1926) *Международный сводный каталог русской книги (1918–1926)*;
- Rahvusvaheline muusikabibliograafia andmebaas *RILM: Abstract of Music Literature*;
- IAMLi projekt *Recent Publications on Music*;
- UNESCO tõlkeraamatute kataloog *Index Translationum*;
- ISBN, ISMN ja ISSN rahvusvahelistesse andmebaasidesse andmete edastamine.

Rahvusraamatukogu osaleb mitmes Euroopa Liidu projektis. 2009. aastal alustati projektidega *EoD (eBooks on Demand)*, *EuropeanaTravel* ja osalusega temaatilises võrgustikus *Europeana v.1.0* (vt. ka arendus- ja teadustegevus).

Tihe koostöö välissaatkondadega võimaldas RRis külastajateni tuua rohkelt näitusi ja seminare. Aktiivset ühistegevust arendasid Saksa, Šveitsi ja Austria saal, aktiivsemateks partneriteks nimetatud kolme riigi saatkonnad, Saksa Kultuuriinstituut/Goethe Instituut. Need institutsioonid rahastasid komplekteerimist, personali täienduskoolitust ja ürituste korraldamist RRis.

Koostöö Eesti asutuste ja organisatsioonidega

Sisukas ja tulemuslik oli koostöö Riigikogu Kantselei, Presidendi Kantselei, Riigikantselei, Õiguskantsleri Kantselei, Justiitsministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, Välisministeeriumi, Statistikaameti, Standardikeskuse, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, TLÜ Infoteaduste Instituudi, Rahvusrhiivi, Tallinna Linnaarhiivi, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu, Eesti Kirjastuste Liidu, Eesti Kirjanike Liidu, Eesti Kunstnike Liidu, Eesti Terminoloogia Ühinguga. Koostöö Eesti teadusraamatukogudega jätkus ELNET Konsortsiumi ja teadusraamatukogude nõukogu kaudu.

Koostöös TÜ Akadeemilise Raamatukogu ja Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukoguga jätkus Eesti rahvusbibliograafia andmebaasi (ERB) ja digiteeritud Eesti ajalehtede andmebaasi (DEA) täiendamine, kusjuures RRil on neis koordineeriv roll. Jätkus viljakas koostöö Eesti firmadega Datel, Overall, ID-Balti, SKRIINING, Nekstom, A-Kaabel.

Osalemine otsustuskogudes

- Janne Andresoo – Rahvusraamatukogude Direktorite Konverentsi (CDNL) liige, Euroopa Rahvusraamatukogude Direktorite Konverentsi (CENL) liige, IFLA rahvusraamatukogude sektsiooni alalise komitee liige, Kutsekoja kultuuri kutsenõukogu aseesimees, Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituudi nõukogu liige, Teadusraamatukogude nõukogu liige, Eesti raamatukogude koostöökoja liige, Eesti Hoiuraamatukogu nõukogu liige, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu (ERÜ) raamatukoguhoidjate kutseksamikomisjoni liige, ajakirja *Raamatukogu* ja *Eesti Rahvusraamatukogu toimetiste* toimetuskolleegiumi liige, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse ja infoteaduse eriala riigieksamikomisjoni esimees, RRI teadusnõukogu liige;
- Kairi Felt, Helle Klementi, Kaire Lass – ERÜ kogude toimkonna liikmed;
- Eha Garšnek – Eesti Kunstiraamatukogude Ühenduse juhatuse liige
- Eha Garšnek, Urve Erm, Annika Oherde, Tiina Sock – ERÜ liigitamise ja märksõnastamise toimkonna liikmed;
- Heidi Heinmaa – Eesti Muusikakogude Ühenduse juhatuse liige;
- Ruth Hiie, Sirje Lusmägi, Pille Martin, Larissa Petina, Olga Rüütel, Urve Sildre, Liis Tamm – ERÜ vanaraamatu toimkonna liikmed;
- Rita Hillermaa – Riigikogu Toimetiste (RITO) toimetuskolleegiumi liige;
- Mari Kannusaar – ERÜ terminoloogiatoimkonna liige;
- Sille Kurjamaa – ELNET Konsortsiumi ühishangete töörühma liige;
- Heli Kuusik – ELNET Konsortsiumi haldurite kogu liige ja teenuste töörühma liige;
- Kaire Lass – Eesti Hoiuraamatukogu nõukogu liige;

- Siiri Lauk – Eesti Terminoloogia Ühingu juhatuse esimees, Haridus- ja Teadusministeeriumi juures tegutseva riikliku programmi *Eestikeelse terminoloogia toetamine (2008-2012)* juhtkomitee liige, Tartu Ülikooli Sihtasutuse terminoloogiastipendiumi komisjoni liige, ERÜ terminoloogiatoimkonna liige;
- Margit Meltsas – EVS/ TK 22 Informatsioon. Dokumentatsioon sekretär, RRI standardimise eksperdinõukogu liige;
- Sirje Nilbe – UDK nõuandva komitee (UDC Advisory Board) liige, IFLA liigitamise ja märksõnastamise seksiooni alalise komitee liige, IFLA rahvusvaheliste kataloogimisreeglite eksperdigrupi (IME-ICC) liige, RRI standardimise eksperdinõukogu liige, ELNET Konsortsiumi liigitamise ja märksõnastamise töörühma juht ning kataloogimise ja nimenormandmete töörühma liige, ERÜ liigitamise ja märksõnastamise toimkonna juhatuse liige, ERÜ terminoloogiatoimkonna liige;
- Riin Olonen – RRI standardimise eksperdinõukogu liige, ELNET Konsortsiumi haldurite kogu liige;
- Mihkel Reial – ELNET Konsortsiumi juhatuse esimees, Eesti raamatukogude koostöökoja liige, Kultuuriministeeriumi kultuuripärandi digitaalse säilitamise nõukogu aseesimees, ELNET Konsortsiumi digiteerimise ja mikrofilmimise töörühma juht, RRI teadusnõukogu liige;
- Ene Riet – IFLA raamatukogundusajakirjade toimetajate ümarlaua kirjavahetajaliige;
- Katre Riisalu – ERÜ juhatuse aseesimees;
- Mari Sibul – ERÜ terminoloogiatoimkonna liige;
- Urmas Sinisalu – ELNET Konsortsiumi haldurite kogu liige;
- Külli Solo – ELNET Konsortsiumi andmebaasi ISE töörühma juht ja haldurite kogu liige;
- Triin Soone – Eesti Kirjastuste Liidu juhatuse liige, Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali nõukogu liige;
- Katrin Sõrmus – ELNET Konsortsiumi kataloogimise töörühma liige;
- Ülle Talihärm – ERÜ kogude toimkonna liige, ERÜ terminoloogiatoimkonna liige, RRI teadusnõukogu liige;
- Krista Talvi – Kultuuriministeeriumi rahvaraamatukogude nõukogu liige, ERÜ kutsekomisjoni esimees, ERÜ koolituse toimkonna liige;

- Leili Tenno – ELNET Konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete töörühma liige;
- Signe Tõnisson – ELNET Konsortsiumi mikrofilmimise ja digiteerimise töörühma liige;
- Kristel Veimann – ELNET Konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete töörühma juht ning andmebaasi ISE töörühma liige;
- Mihkel Volt – EVS/ TK 22 Informatsioon. Dokumentatsioon liige, ajakirja *Raamatukogu* toimetuskolleegiumi liige, RRI teadusnõukogu liige, RRI standardimise eksperdinõukogu esimees.

2011. AASTAL ON KAVAS

- jätkata aktiivselt tööd ELi raamprogrammide projektides ja rahvusvahelistes organisatsioonides;
- teha koostööd Rahvusarhiiviga võrguväljaannete arhiveerimisel;
- teha koostööd Eesti e-raamatukogu (Eesti mäluasutuste e-platvormi) rajamisel.

KULTUURIELU

Rahvusraamatukogu lõi aktiivselt kaasa Eesti kultuurielus, toimusid näitused, kontserdid, etendused, loengud, teemaõhtud. Fookuses oli RRI kogude tutvustamine üleriigilise lugemisaasta ning Tallinna kui Euroopa kultuuripealinna raames.

2010. aastal osaleti 40 näituse koostamisel ja teostamisel ning 16 rahvusvahelises koostööprojektis. Raamatukogu kogusid tutvustati 9 näitusel. (Lisa 5)

Aasta algus oli traditsioonide kohaselt raamatu päralt. Korraldati konkurss-näitus 25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut ning koostöös Kirjastuste Liiduga 2009. aasta menuraamatute näitus. Rahvusraamatukogu raamatukujunduse auhinna *Kuldraamat* pälvisid Mart Anderson ja Piret Raud.

SA Tallinn 2011 toel valmis eelprojektina Tallinna linnaplaane ja postkaarte tutvustav stendinäitus „Kaart & kaart – ajareis Tallinnas“. Näitus tutvustab eesti ja inglise keeles

Tallinna ajalugu – kuidas Tallinna roll, välisilme, valitsejad ja elanikud on aja jooksul muutunud, kuidas on linna vaatepostkaartidele ja linnaplaanidele jäädvustatud ning millisena on seda tahetud tutvustada külalistele. Eksponeeritud linnaplaanid ja postkaardid pärinevad RRI kogudest. Vanim on 1856. aastal ilmunud esimene trükitud Tallinna linnaplaan *Geometrischer plan der Gouvernements-Stadt Reval* ning uusim Maa-ameti ortofoto. Samal teemal valmis RRI seinakalender. 2011. aastal valmib samasisuline välinäitus, mida eksponeeritakse linnaruumis.

2010. aastal lõpetati Eduard Viiralti galerii renoveerimine ning vahetati välja lagi, põrand ja valgustus. Tallinna Linnamuuseumilt Rahvusraamatukogusse deponeeritud 62 tööst sai uue, nõuetele vastava vormistuse 34 graafilist lehte, millest 19 on galeriis eksponeeritud. Hoidlasse osteti spetsiaalsed graafika hoiustamiseks mõeldud kapid. Renoveerimist toetas Tallinna Kultuuriväärtuste Amet.

Konverentsikeskuse tegevus näitas üldise majanduslanguse järgset stabiliseerumist ning ürituste arv pöördus taas tõusule. Tulemuslik oli riigihangetel osalemine, mis tõi konverentsikeskuse uusi kliente. 2010. aasta jooksul toimus 669 üritust. Võrreldes eelmise aastaga on ürituste arv kasvanud (2009. aastal toimus 621 üritust), kuid pole jõudnud 2008. aasta (734 üritust) tasemele.

RRI kogude tutvustamine

Jätkati Eesti Rahvusraamatukogu kogude tutvustamise traditsiooni näituste, väljaannete, loengute ja meenetega.

Näitus *Eesti kirjanike murdekeelne looming kahel viimasel aastakümnel* tutvustas kahes suuremas murderühmas, põhjaeesti ja lõunaeesti murdes kirjutatud väljaandeid. Eksponeeriti ligi 100 teavikut, sealhulgas ilukirjandust, aabitsaid, lugemikke ja auviseid. Näituse koostas Krõõt Liivak.

Siima Škopi 90. sünnipäeva tähistati ülevaatenäitusega kunstniku mahukast loomingust. Eksponeeriti akvarelle, näitlejate ja teiste kultuuritegelaste portreid, poliit-, teatri-, kino- ja laulupeoplakateid ning lasteraamatuid koos originaalillustratsioonidega. Näitus koostati RRI, Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi ning kunstniku perekonna kogude põhjal.

Rahvusraamatukogu arhiivkogu 75. aastapäevaks valmis raamatunäitus *Eesti luuleilm 19. ja 20. sajandi vahetusel*. Välja oli pandud luulekogusid ja -antoloogiad, almanahhe, laulikuid, salmikuid ja kirjandusajakirju aastatest 1885–1916. Näituse koostasid Sirje Lusmägi ja Tiina Ritson. Valmis ekspositsiooni tutvustav trükis ja bibliograafia. Harulduste kogu näitusesaalis oli eksponeeritud ligi 200 Kaljo Põllu eksliibrüst RRi ja Mart Lepa kogudest. Näituse avamisel esitleti bibliofiilset väljaannet *Kaljo Põllu. Kogutud eksliibrüstid*.

Villem Raami 100. sünniaastapäevaks valmis raamatu- ja dokumendiväljapanek. Näituse põhitelje moodustas RRis asuv Villem Raami isikuarhiiv, kus on rohkelt uurimismaterjali Eesti keskaegsest arhitektuurist, tööde käsikirju, dokumente, fotosid, kirjavahetust jm. kogutud materjale. Näituse koostas Anniki Vahkal ja Helle Remmelt.

Raamatunäitusel *Nullindate eesti luule* oli välja pandud ligi 90 viimasel kümnendil ilmunud luulekogu, sooviga näidata luule mõtte avarust ja mitmekesisust ning ärgitada huvi luule lugemise vastu. Näituse koostasid Tiina Ritson ja Maire Liivamets, kaasnesid samateemalised loengud.

Koostööprojektid

Viljakas oli koostöö asutuste, loomeliitude ja välisriikide saatkondadega, mille tulemusel toimus raamatukogus sisukaid näitusi:

- Amsterdami Anne Franki muuseumi koostatud stendinäitus *Anne Franki lugu* andis ülevaate juutide elust, kes olid natsi-Saksamaal koonduslaagrites, hukkusid seal või pääsesid ime läbi. Näituse vahendasid Madalmaade Kuningriigi esindus Eestis ning Haridus- ja Teadusministeerium.
- Eesti Ajalooarhiivi, Eesti Riigiarhiivi, Tallinna Linnaarhiivi, SA Jaan Poska Mälestusfondi, Eesti Välisministeeriumi ja RRi koostööna sündis näitus *Jaan Poska ja Tartu rahu*. Ekspositsioon oli pühendatud Eesti riigimehe, poliitiku ja advokaadi Jaan Poska 90. surma-aastapäevale ning tema tegevusele Tartu rahukõnelustel. Eksponeeriti esemeid ja dokumente Jaan Poska muuseumist ja Tallinna Linnaarhiivist ning raamatuid RRi kogudest. Näituse muutis eriliseks Jaan Poska

originaalesemete eksponeerimine ning kunstnike A. Adamsoni, A. Weizenbergi, A. Starkopfi, P. Raua jt. tööd Eesti Kunstimuuseumist, perekond Arderi kogust ja Jaan Poska muuseumist.

- Lugemisaastat tähistas Võru Linnagalerii kureeritud näitus *KIRI*. Näitusel kujutati kirja mitmetahulisust, lähtuvalt stiilist, vormist, tüübist, sisust või adressaadist. Osalesid kunstnikud Rita Rahu, Jüri Arrak, Kiwa, Reet Talimaa, Jaan Malin, Elna Kaasik, Andres Tolts, Marje Ernits, Leonhard Lapin, Edgar Tedresaar, Eduard Endel Taniloo, Mall Nukke, Jaan Elken, Kalli Kalde, Tiit Pääsuke jt.
- Soome Rahvusraamatukogu vahendusel eksponeeriti näitusi *Soome läbi aegade ja Frederic Pacius 200*.
- Eesti Tekstiilikunstnike Liidu aastanäitusel *Omadega mäel* osales 57 autorit ühe või mitme tööga, tuntud tegijatest uute tulijateni, klassikutest tudengiteni. Esindatud olid nii traditsioonilistes tekstiilitehnikates loodud teosed kui ka uued ja taasavastatud katsetused. Kõik eksponeeritud tööd olid autorite uudislooming ning valminud viimase kahe aasta jooksul.
- Eesti ja Soome kunstnike ühisnäitusel *Mõte ja meel* eksponeeriti religioosse sisuga maale. Välja oli pandud 24 tööd, s-h. Lola Liivati *Vabadusele*, mis võitis 2008. aastal Konrad Mäe preemia, Jüri Arraku *Kuju vanast kirikust*, Olav Marani *Kirik* jt. Soome autoritest oli esindatud Eliisa Isoniemi, Elena Hopsu ja Riikka Juvonen. Näituse koostas kunstnik Eva Jänes. Sama näitus oli eksponeeritud Soomes Turu Toomkirikus.
- Peterburi Jaani kiriku 150. aastapäeval eksponeeriti dokumente, väljaandeid ja fotosid Jaani kiriku taastamisest 11 aasta jooksul. Näituse avamisel esitleti Eesti Posti tervikasja *Jaani kirik 150*, autor Lembit Lõhmus. Väljapanek valmis Peterburi Jaani Kiriku Fondi, Kultuuriministeeriumi, Välisministeeriumi, Eesti Posti, Eesti Kontserdi, EELK ja RRI koostööna.
- Rahvusvahelise konverentsiga *Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides* sidustatult toimusid näitused *Eesti Kunstiakadeemia soome-ugri uurimisreiside materjale* – paari viimase aasta ekspeditsioonidest Komimaa Petšora jõe äärsesse iżma-komi külladesse ja Slovakkias elavate ungarlaste juurde – ning *Idapoolsete soome-ugri rahvaste kirjandus eestikeelses tõlkes*.

Saksa teadus- ja kultuurikohvikus kõneldi järgmistel teemadel: Balti biidermeier (Kadi Polli), saksa keele ja muusika seosed H. Schützi ja J. S. Bach'i näitel (Toomas Siitan), Jungi kaks mina (Jüri Ennet). Lugesisaastat tähistati etlejate võistlusega *Eesti autorid saksa keeles* ja teatripäraslõunaga *Näidelda on mõnus*. Koostöös kirjastuste ja saatkondadega toimus kohtumine Šveitsi poliitiku ja kirjaniku Andreas Iteni ning šveitsi krimiautori Linus Reichliniga.

Sisukas oli koostöö VAT Teatri ja Teater Variusega, teatrisaalis anti aasta jooksul 115 etendust. VAT Teater andis katsetendused RRI 10. korrusel asuvas Tornisaalis ning need kinnitasid uue mängukoha perspektiivsust. Eesmärk on koostada projekt 10. korruse väljaehitamiseks ELi sihtrahadega. Omanäoliseks ettevõtmiseks kujunes VAT Teatri eestvõttel raamatukogu fuajees ja treppidel toimunud Euroopa Liidu noortele suunatud koostööprojekti PLATFORM 11+ lõpuetendus *Sinu elu käsiraamat*, kus ühel laval jutustasid üht lugu erineva päritolu ja emakeelega noored. Kirjanduslooliselt oluline oli lavastus *Ananassid šampanjas*, mille tõi lavale Teater Varius.

Koostöös Pille Lille Muusikute Toetusfondiga jätkus RRI fuajees toimuv kontserdisari *Noorte Meistrite Akadeemia kammermuusika pooltund*.

RRI naiskooril oli tegus aasta, anti 16 kontserti, aasta tippsündmuseks oli esinemine 40. Eesti Kultuuripäeval New Yorgis. Sügisel alustas naiskoor 20. tegevusaastat kontsertidega Eestimaa kirikutes ning esines RRI aastalõpupeol kavaga *Svingivad jõulud*.

2010. aasta suurüritused konverentsikeskuses

- Tarbijaõiguste päev
- Konverents *Teine maailmasõda – tegemata järeldused*
- VI infopoliitika foorum
- Hospiitsikonverents
- Põhja-Eesti Regionaalhaigla sügiskonverents
- LIBERi kaardikogujate ühenduse 17. konverents
- Euroopa töömess
- Töötervishoiu päev

- Rahvusvaheline konverents *Scripta manent IV*
- Rahvusvaheline konverents *Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides*
- Eesti Rahvusliku Folkloorinõukogu kontsert Ingrid Rüütli juubeli tähistamiseks
- rahvusvaheline GIS- ja geograafiapäev
- Ühiskonnateaduste teabepäev
- jõulukuu raamatunädal ja VI kirjandusfoorum Paabeli raamatukogu

2011. AASTAL ON KAVAS

- korraldada Eduard Viiralti kunstiauhinna konkurss ja Eesti nüüdisgraafika näitus;
- tutvustada RRI kogusid teemadel *Eesti heliplaat 110, Eesti vinüülplaat ja Tallinn 17.-19. sajandi illustratsioonidel*;
- koostada Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 raames väliekspositsioon *Kaart&kaart – ajareis Tallinnas* ning eksponeerida seda linnaruumis;
- osaleda Dovlatovi päevade korraldamises;
- osaleda ettevõtmise *Eesti teemamaana Helsingi raamatumusil* korraldustoimkonnas;
- korraldada traditsioonilised üritused: Eesti kauneimate raamatute konkurss, GIS-päev, ühiskonnateaduste teabepäev, jõulukuu raamatunädal, kirjandusfoorum Paabeli raamatukogu;
- uuendada harulduste kogu näitusesaali vitriinid;
- koostada ideeprojekt loomekeskuse loomiseks ja väljaehitamiseks RRI 10. korrusele ja amfiteatrisse.

PARLAMENDIRAAMATUKOGU

Koostöö

Parlamendiraamatukogu põhiülesanne on parlamendi infoteenindus, mida Rahvusraamatukogu korraldab koostöös Riigikogu Kantseleiga (RKK). Teisteks koostöövaldkondadeks on väljaannete koostamine ja kirjastamine ning ürituste (näitused, koolitused, teabepäevad jm.) korraldamine. Suurim koostööprojekt oli XI Riigikogu liikmete rahuolu uuring 2010. a. mais, korraldajaks firma Factum & Ariko. Koostöös

sotsiaal- ja turu-uuringute firmadega on küsitlusi toimunud alates 1995. aastast. Rahulolu teeninduse ja teenustega oli suur nagu varasematelgi aastatel. Küsitlusest saadav tagasiside on raamatukogule väga tähtis, see annab objektiivse pildi tegevuse hindamiseks ja töö kavandamiseks.

Teisest poolaastast alustati uue koostööprojektina Riigikogu liikmete veebilehede ajakirjandusrubriigi täitmist. Riigikogu liikmete maakonna- ja üleriigilistes lehtedes ilmunud artiklite andmed avaldatakse iga päev nende veebilehel.

Koostöös Riigikogu Kantslei pressi- ja infoosakonnaga valmib parlamendi lugemissaali uus koduleht. Virtuaalsesse lugemissaali on koondatud parlamendiliikmete tööks vajalik informatsioon RRI pakutavatest infoallikatest ja teenustest ning veebis leiduvatest inforessurssidest. E-keskkond võimaldab juurdepääsu andmebaasidele ja e-publikatsioonidele, nii Rahvusraamatukogus koostatud elektroonilistele väljaannetele kui ka e-raamatute kataloogidele. Samuti saavad e-keskkonna kasutajad külastada RRI virtuaalset näitust parlamendi ajaloost või tutvuda parlamendi lugemissaali teenuste ja uudiskirjandusega. Koduleht on edaspidi kasutatav Riigikogu kodulehel nii sise- kui välisvõrgus.

Parlamendiraamatukogul on olnud pikaajalised lepingulised suhted Justiits- ja Välisministeeriumi, Õiguskantsleri Kantslei, Kaitseväge Peastaabi ning Presidendi Kantsleiga. Rahvusvahelisel tasandil toimub päringute lahendamisel info- ja koostöö teiste parlamendiraamatukogudega. Suhete arendamisel on oluline osavõtt rahvusvahelistest konverentsidest ja seminaridest. 2010. aastal osaleti Rahvusvahelise Raamatukoguühingute ja -institutsioonide Liidu (IFLA) parlamendiraamatukogude ja uurimisteenistuste sektsiooni töös Göteborgis ja Rahvusvahelise Õigusraamatukogude Assotsiatsiooni (IALL) konverentsil Haagis. Täienduskoolituskavade koostamisel oli peamine tähelepanu, nagu ka varasematel aastatel, pööratud parlamenditeeninduse spetsiifikast tulenevatele vajadustele.

Kogud

Valdkonniti oli 2010. aastal kõige suurem osatähtsus tsiviilõigusega seotud teemadel, samuti riigiõiguse alastel raamatutel. Suhteliselt võrdselt on tellitud haldusõigust,

õigusteadust, äriõigust ja menetlusõigust käsitlevaid väljaandeid. Aktiivset kasutamist on leidnud uued autoriõigusega seotud trükised. Enim on tellitud trükiseid majanduspoliitika, maksustamise, ettevõtluse ja rahvusvaheliste majandussuhete valdkonnast. Täiendatud on ka majandusteaduse, majandusjulgeoleku, majandusgeograafia, tarbijakäitumise, energiamajanduse ja turunduse valdkondi. Rahvusvaheliste organisatsioonide osas on suurem osatähtsus olnud NATOt, ÜROd ja rahvusvahelist kohtusüsteemi puudutaval kirjandusel. Riikide majandusest on tellitud väljaandeid Venemaa, Ameerika Ühendriikide, Euroopa ja Aasia riikide kohta. Jätkub e-raamatute andmebaasi Oxford Scholarship Online majandusteaduse ja rahanduse paketi ostmise, mis sisaldab 334 majandusraamatu täisteksti. Hangitud on mahukad statistilised väljaanded riikide tarbimisharjumuste, tarbijahindade ning kaubanduse kohta. Sotsioloogiakirjanduse kogu on täienenud peamiselt teoreetiliste käsitlustega, s-h. hangiti maailmakuulsate sotsioloogide käsitlusi varasemast perioodist. Olulised märksõnad olid ka euro ajalugu ja tulevik, kliimamuutused ja energiajulgeolek. Ettepanekuid uute raamatute hankimiseks on tulnud nii parlamendiliikmetelt kui ka Riigikogu Kantselei ja Õiguskantsleri Kantselei töötajatelt.

Infoteenindus

Parlamendi lugemissaali küllastajate arv on püsinud stabiilne. Alates 2009. aastast on teavikute kojulaenutamine laienenud kõigile Rahvusraamatukogu lugejatele. Riigikogu Kantselei töötajatel on saali vahendusel võimalus end RRI lugejaks registreerida või raamatukogukaarti pikendada. Aasta jooksul lisandus *ca* 100 lugejat. Päevane küllastuste arv lugemissaalis ulatub keskmiselt 30–40 inimeseni.

Päringute arv on aastate lõikes jäänud ühtlasele tasemele, ulatudes *ca* 2000 eri raskusastmega päringuni. Päringud on muutunud järjest keerulisemaks ning on spetsiifilisuse tõttu kohati töömahukad ja aeganõudvad. Päringute hulka teemade kaupa vaadeldes (tabel 1) on õigus- ja poliitikaalaste päringute arv kõige suurem, langenud on majandus- ja Euroopa Liidu alaste päringute arv. Võrreldes eelmise aastaga on kasvanud haridus- ja kultuuriteemaliste päringute arv. Märkimisväärselt on huvi tõusnud riigiõiguse, eelkõige just parlamendiõiguse teemal.

Kõige aktiivsemalt on aruandeaastal päringuid esitanud Riigikogu liikmed ja fraktsioonid. Ka Riigikogu komisjonide puhul on pöördujate hulk võrreldes eelmise aastaga kasvanud. Aktiivsemad küsijad on olnud põhiseadus-, välis- ja õiguskomisjon, Riigikogu Kantselei osakondadest õigus- ja analüüsiosakond ning pressi- ja infoosakond (tabel 2).

Valikteadistuse raames tellitakse koopiaid maakonnalehtedes ja Eesti venekeelsetes ajalehtedes ilmuvatest riigikaitseteemalistest materjalidest. Püsipäringuna teeb lugemissaal õigus- ja analüüsiosakonnale koopiaid äsja saabunud õigusajakirjade sisukordadest ning huvipakkuvatest artiklitest.

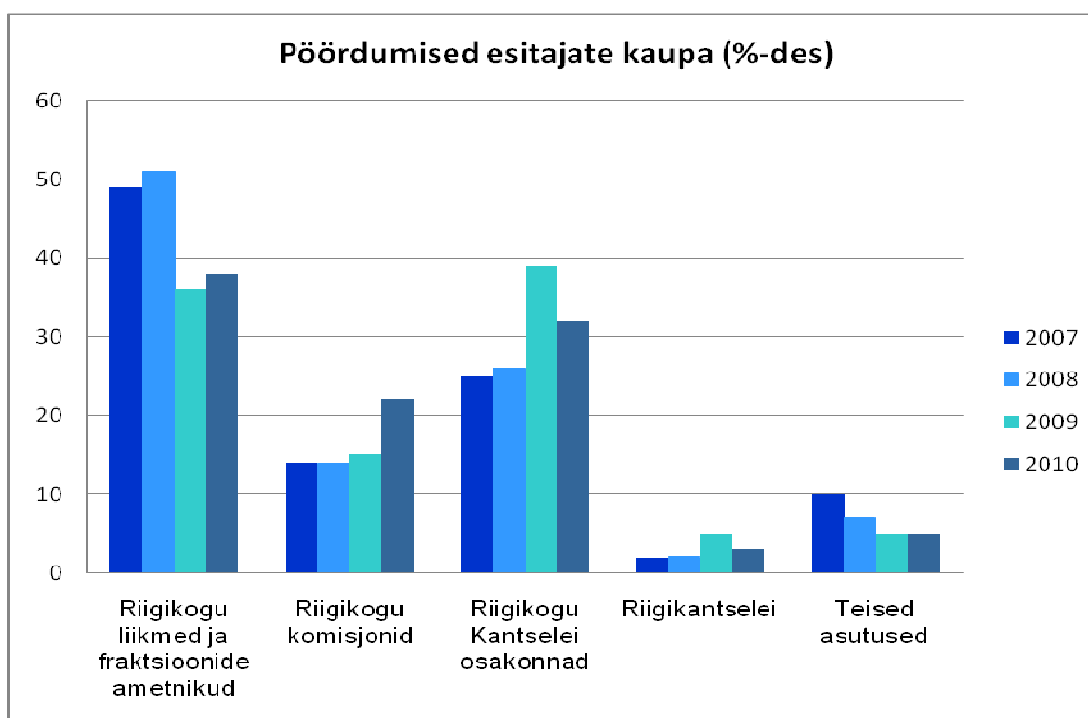
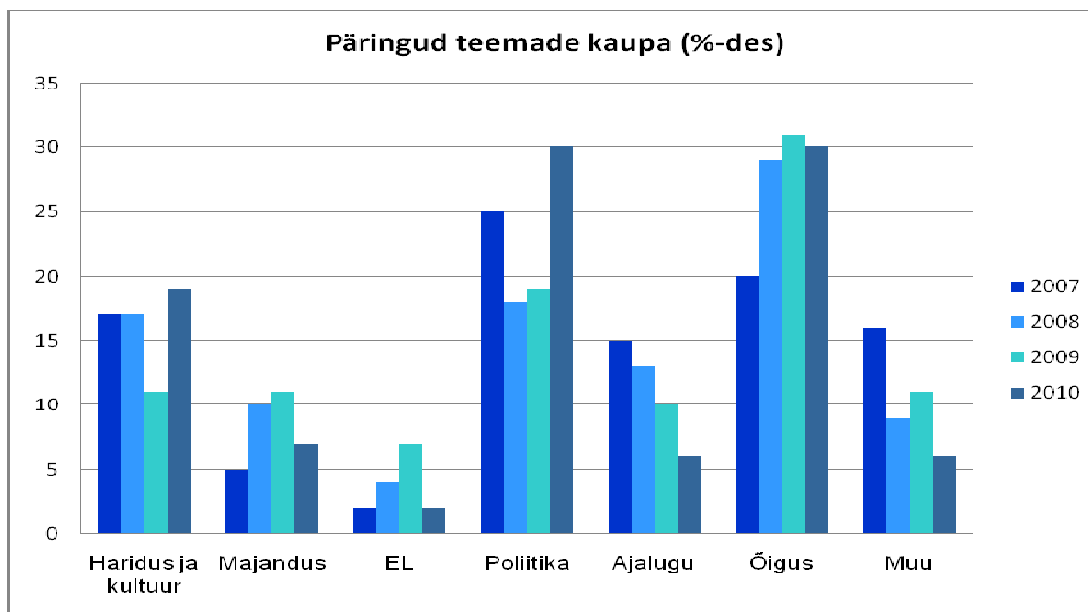
Jätkuvalt on lugejate hulgas populaarne Rahvusraamatukokku saabunud uudiskirjanduse väljapanek. Sel aastal tutvustati ca 2000 uut raamatut. Kohapeal on võimalik soovitud kirjandust koju laenata.

Teemanäitustest oli mahukaim aprillis Riigikogu sünnipäevaks avatud näitus *Juhan Kuke tegevusest riigimehena*. Aasta lõpuks valmis Riigikogu hoones eksponeeritav näitus *I Riigikogu 90*.

Riigikogu maakonnapäevade raames korraldati parlamendi lugemissaalis järgmised näitused: Raplamaa kunstnike portselaninäitus ning väljapanek raamatutest Raplamaa kohta, mai 2010 (Raplamaa maakonnapäevade raames, koostöös pressi- ja infoosakonnaga);

Harjumaa Muuseumi raamatunäitus, oktoober 2010 (Harjumaa maakonnapäevade raames).

Seoses uue, XII Riigikogu koosseisu valimistega 2011. a. märtsis planeeritakse parlamendi lugemissaalis üritusi raamatukogu infoteenuste tutvustamiseks. Korraldatakse avatud uste päevi, koolitusi andmebaaside kasutamiseks infootsingul jm. Ilmub uus parlamendi lugemissaali kasutusvõimalusi tutvustav trükis.

Kirjastustegevus

Koostöö Riigikogu Kantseleiga väljaannete koostamisel ja kirjastamisel kujunes 2010. aastal planeeritud mõnevõrra erinevaks. *Riigikogu aastaraamatu* ilmumine lükkus järgmisse aastasse ja kevadeks plaanitud Riigikogu liikme töönädala kirjelduse algmaterjali said koostajad kätte vahetult enne kollektiivpuhkust. Väljaanne ilmus aastavahetusel

pealkirja all *Riigikogu liikme päevaraamat* ning sisaldab ka rohket pildimaterjali. Septembris lisandus Riigikogu voldiku tõlgete senisele keelevelikule vene keel. Tavapärast kaastööd tegi parlamendiinfo keskus Riigikogu Toimetistele rubriigi *Kirjandus ja andmebaasid* sisustamisel: 8 kaastööst 7 olid RRI töötajatelt. Aasta lõpus võeti plaaniväliselt toimetamiseks Vabariigi Valimiskomisjoni statistikakogumik valimistest 1992–2011, mis peaks ilmuma 2011. aastal.

Koos Riigikogu Kantseleiga alustati järgmise aasta väljaannete planeerimist, sest 2011. a kevadel toimuvad Riigikogu valimised toovad kaasa väga pingelise perioodi väljaannete koostajatele. Ilmuma on kavandatud nii eelmise Riigikogu koosseisu tegemisi kokkuvõtavad väljaanded (aastaraamat 2009/2011 ja XI Riigikogu koosseisu statistikakogumik) kui ka uut, Riigikogu XII koosseisu tutvustavad väljaanded (voldikud, teatmik, elulood).

Tihedat koostööd Riigikogu Kantselei pressi- ja infoosakonnaga tehti ka võrguväljaannete osas. Vastu tulles nende soovile viidi *Riigikogu liikmete kirjutised* pdf-vormingusse ja seda täiendatakse nüüd kord kuus. Lingid nimetatud väljaandele on Riigikogu kodulehel nii Riigikogu liikmete üldnimekirja kui ka iga liikme juures. Väljaanded *Nädal maakonnalehtedes* ja *Nädal üleriigilistes lehtedes* liideti väljaandeks *Nädal ajalehtedes*, ilmumist jätkab *Nädal blogides*. Mõlemad väljaanded on kättesaadavad nii Rahvusraamatukogu kodulehel kui ka Riigikogu sisevõrgus.

Referaatväljaannete sihtrühm on laiem, lisaks parlamendile on need suunatud valitsusasutustele ja kõrgkoolidele. *Summaria Iuridica* neli huvipakkuvat valdkonda olid haldus-, riigi- ja meditsiiniõigus ning inimõiguste kaitse (ca 70% tellimustest). Eriti tihedaks kujunes koostöö Sotsiaalministeeriumi, Õiguskantsleri Kantselei ja Justiitsministeeriumiga. *Summaria Socialia* puhul hoogustus levitamine ja laienes väljaandes kajastuvate teemade ring. Senisest suurema tähelepanu osaliseks said töö- ja perepoliitika, sotsiaalkindlustus, sotsiaalne ebavõrdsus ja sooline võrdõiguslikkus. *Summaria Europensia* aasta teemadeks olid Euroopa Komisjon ja Euroopa Liidu agentuurid, Euroopa kliimamuutuste poliitika, patsientide ja tervishoiuteenuse osutajate vaba liikumine Euroopa Liidus jt.

Parlamendiinfo keskuse algatusel koostatud võrguväljaanne *Naised Eesti parlamendis* tutvustab Riigikogu naisliikmeid aastatel 1917–1940 ja 1992–2010. Esimene periood koondab 18 ja teine 64 naise elulooandmeid ja fotosid, vanem periood ka dokumente, väljavõtteid ajakirjandusest ja stenogrammidest ning nende kohta kirjutatud. Uuema perioodi fotode eksponeerimine sai teoks tänu Riigikogu arhiivile. Tulevikus võiks kaaluda vanemat perioodi käsitleva materjali väljaandmist trükisena, mis nõuaks aga kindlasti lisatööd.

Trükiväljaanded

- XI Riigikogu / koostanud Eesti Rahvusraamatukogu. – Tallinn : Riigikogu Kantslei, 2010. – Voldik. – Seisuga jaanuar, aprill ja september. – Eesti, inglise, saksa ja vene k.
- Riigikogu liikme päevaraamat : katkeid kalendermärkmikest. – Tallinn : Riigikogu Kantslei, 2010. – 28 lk. : ill.

Võrguväljaanded

- *Naised Eesti parlamendis 1917–1940 ja 1992–2010* / koostanud Rita Hillermaa, Piret Viljamaa. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010.
<http://www.nlib.ee/14889>
- *Bibliographia iuridica Estonica = Eesti õigusbibliograafia = Legal literature of Estonia = Estnische Rechtsbibliographie 2009* [Võrguteavik] / koostanud Maia Ruttu; toimetanud Katrin Ordlik, Gerli Eero. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. – 183 lk. ISSN 1736-8308 <http://www.nlib.ee/valjaannebie>
- *Summaria Europensia* [Võrguteavik] : kokkuvõtteid välisajakirjades Euroopa Liidu teemadel ilmunud artiklitest / Eesti Rahvusraamatukogu, Euroopa Liidu infokeskus. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. <http://www.nlib.ee/varasemad-summaria-europensiad/>
- *Summaria Socialia* [Võrguteavik] : valik ülevaateid välisajakirjanduses ilmunud artiklitest / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus; koostanud Mai Vöormann, Tiina Tammiksalu; toimetanud Piret Viljamaa. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. ISSN 1736-0390 <http://www.nlib.ee/summaria-socialia/>

- Summaria Iuridica [Võrguteavik] : valik ülevaateid välisajakirjanduses ilmunud artiklitest. Uued raamatud Eesti Rahvusraamatukogus / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus; koostanud Tiia Melts; toimetanud Gerli Eero. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. ISSN 1736-0404 <http://www.nlib.ee/summaria-iuridica/>
- Riigikogu liikmete kirjutised [Võrguteavik] / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus; koostanud Gerli Eero. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. ISSN 1736-034X <http://www.nlib.ee/riigikogu-liikmete-kirjutised/>
- Nädal blogides : Riigikogu liikmete, ministrite ja europarlamenti saadikute kirjutised [Võrguteavik] / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. <http://www.nlib.ee/nadal-blogides/>
- Nädal ajalehtedes : Riigikogu liikmete, ministrite ja europarlamenti saadikute kirjutised [Võrguteavik] / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. <http://www.nlib.ee/nadal-ajalehtedes/>
- Uued raamatud: sotsioloogia, majandus, poliitika [Võrguteavik] / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. ISSN 1736-0382 <http://www.nlib.ee/uued-sots-maj-pol/>
- Uued õigusraamatud Eesti Rahvusraamatukogus [Võrguteavik] / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. ISSN 1736-0382 <http://www.nlib.ee/uued-oigusraamatud/>
- Uued raamatud: rahvusvahelised organisatsioonid [Võrguteavik] / Eesti Rahvusraamatukogu, parlamendiinfo keskus. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2010. <http://www.nlib.ee/uued-raamatud-rvo>

LISAD

1. Näitarvud 2009/2010

1.	KOGUD	Kogude seis 01.01.10	Lisandumine	Kustutamine	Kogude seis 01.01.11
1.1	Kasutuskogud	3 229 610	41 868	23 036	3 248 442
	Raamatud	1 988 182	19 527	14 185	1 993 524
	Jadaväljaanded	316 062	7 653	3 805	319 910
	sh ajakirjad	130 324	2 797	2 350	130 771
	sh ajalehed	18 614	359	46	18 927
	sh jätkväljaanded	167 124	4 497	1 409	170 212
	Tehnikakirjanduse erilaadid	3 835	412	0	4 247
	Kaardiväljaanded	22 720	1100	341	23 479
	Noodiväljaanded	120 124	748	111	120 761
	Graafikateavikud	184 176	458	0	184 634
	sh trükigraafikateavikud	156 734	395	0	157 129
	sh originaalgraafika teosed	27 442	63	0	27 505
	Käsitirjad ja arhivaalid	8 189	175	0	8 364
	sh käsitirjad	153	0	0	153
	sh arhivaalid	8 036	175	0	8 211
	Muud teavikud	506 098	9 804	4 422	511 480
	Paberil kokku	3 149 386	39 877	22 864	3 166 399
	Auvised	49 814	1 888	172	51 530
	sh audiaalteavikud	46 052	1 705	172	47 585
	sh kombineeritud auvised	3 762	183	0	3 945
	Elektroonilised teavikud	2 222	103	0	2 325
	sh CD-ROM'id	2 066	103	0	2 169
	sh disketid	156	0	0	156
	Mikrovormid	28 188	0	0	28 188
	sh mikrokaardid	22 168	0	0	22 168
	sh mikrofilmid	6 020	0	0	6 020
	Muud laadid kokku	80 224	1 991	172	82 043
1.2	Reserv- ja vahetuskogud	161 540	1 065	2 939	159 666
	Reservkogu	152 970	153	1 861	151 262
	Vahetuskogu	8 570	912	1 078	8 404
1.3	Tagatiskoopiate kogu	2 615	532	0	3 147
1.4	Kunstikogu	149	0	0	149
	Maalid	112	0	0	112
	Skulptuurid	13	0	0	13
	Tarbekunsti teosed	24	0	0	24
	Füüsilisel kandjal teavikuid kokku	3 393 914	43 465	25 975	3 411 404
1.5 E- teavikud võrgu vahendusel					
	E-raamatud	11 679	3 094	2 135	12 638
	Jadaväljaanded	36 677	10 226	778	46 125
	sh ajakirjad	34 930	9 977	188	44 719
	sh info- ja ajalehed, jätkväljaanded	1 747	249	590	1 406
	Noodiväljaanded	1	0	1	0
	Kaardiväljaanded	308	1	0	309
	Postkaardid		4 637	0	4 637

	Fotod	2	0	2	0
	Andmebaasid	150	1	85	66
	Veebisaidid	51	83	51	83
	Muud väljaanded	882	3	0	885
	E-teavikud kokku	49 750	18 045	3 052	64 743

* kunstikogu originaalgraafika teosed sisalduvad kasutuskogu graafikateavikutes

2.	ANDMEBAASID	arvestusüksus	2009	2010
2.1	RRi andmebaasid	nimetusi	*13	13
2.1.1	Bibliographia Iuridica Estonica (BIE)	kirjeid	31 853	36 911
2.1.2	Eesti rahvusbibliograafia (ERB)	kirjeid	219 865	226 277
2.1.3	Vabariigi Presidendi bibliograafia (VPB)	kirjeid	14 290	15 879
2.1.4	Parlamentarism	kirjeid	392	435
2.1.5	Eesti mikrofilmide register EMIFIR	rulle	4 269	4 577
2.1.6	Digitaalarhiiv DIGAR	kirjeid	5 052	10 276
2.1.7	Veebiarhiiv ERIKA	veebisaite	3 048	***83
2.1.8	Raamatukogusõnastik	kirjeid	4 323	4 464
2.1.9	Eesti kirjastuste andmebaas	kirjeid	4 600	4 847
2.1.10	Raamatukogustatistika andmebaas	kirjeid	1 150	1 125
2.1.11	Teemavärav	linke	4 791	3 268
2.1.12	ELi küsimused ja vastused	kirjeid	372	373
2.1.13	Otsinguportaal	andmekogusid	**160	213
2.2.	Litsentsiandmebaasid	nimetusi	46	43

* 2009. a-st ei kajastu koostöös ELNET Konsortsiumiga loodud andmebaaside statistika RRi andmebaaside loendis

** 2009. a-l kasutusele võetud andmebaas

*** 2010. a-st on kasutusel uus veebiarhiivi testversioon, mis sisaldab üksnes 2010. a salvestatud veebisaite

3.	KOOSTÖÖS TEISTE RAAMATUKOGUDEGA LOODUD			
3.1	Elektronkataloog	arvestusüksus	2009	2010
3.1.1	RRi teavikuid e-kataloogis	nimetusi	847 350	898 859
		eksemplare	1 941 548	2 024 697
3.1.2	RRi kogudest kajastatud e-kataloogis	protsent	60	62,3
3.2	Eesti artiklite andmebaas Index Scriptorium Estoniae ISE			
	ISEs kokku	kirjeid	742 694	1 287 740
	RRi kirjeid ISEs		652 852	1 091 986
	RRi kirjete osakaal ISEs	protsent	87,9	84,8
3.3	Eesti märksõnastik EMS	kirjeid	*48 414	*48 000
3.4	Digiteeritud ajalehed DEA			
3.4.1	DEAs kokku	kirjeid	**223	**270
3.4.2	DEAs kokku	lehekülgi	**975 922	**1 079 785

* koostöös TÜ Raamatukoguga

** sisaldab ka KMARis ja TLÜARis tehtut

4.	RAAMATUKOGU KASUTAMINE		2009	2010
4.1.	Lugejate andmebaasis lugejaid		42 610	40 833
	sh aasta jooksul registreeritud uusi lugejaid		5 356	7 022
4.2.	Külastusi		690 100	720 365
	sh e-külastusi		547 132	574 806
	sh ajaveebi külastusi		7 320	11 991
4.3.	Laenutusi		84 569	85 391
	sh koju		* 40 021	45 822
4.4.	RRi andmebaaside kasutamine	otsinguid	** 464 346	395 267

4.5.	Otsinguportaali kasutamine	otsinguid sessioone	59 294 8 655	124 280 49 559
4.6.	Litsentsiandmebaaside kasutamine	otsinguid	124 830	128 751
4.7.	Päringuid		34 526	39 186
	sh vastatud elektrooniliselt esitatud päringuile		2 042	2 103
4.8.	Muude e-teenuste kasutamine	osutatud teenuseid	544	491
4.9.	RVLi teel saabunud tellimusi	teavikuid	1 593	1 159
	RVLi täidetud tellimusi		1 417	1 090
	RVLi tellitud teistelt raamatukogudelt		1 415	1 134
	RVLi saadud teistelt raamatukogudelt		1 255	1 017
	RVLi kaudu RRi esitatud tellimuste täitmine	protsent	88,6	89,6
	RVLi kaudu RRile esitatud tellimuste täitmine	protsent	88,9	89,9
4.10.	Kopeerimistööd	lehekülgi	455 654	343 266
	sh valguskoopiaid		453 531	331 964
	sh digitaalkoopiaid		2 123	11 302
4.11.	Teeninduspunkte		1	1
4.12.	Lugemissaale		16	16
4.13.	Lugejakohti		555	555
	sh lugeja arvutitöökohti		89	83

* 2009. aasta 1.aprillist alustati kojulaenutusega

** 2009. aastast ei kajastu koostöös ELNET Konsortiumiga loodud andmebaaside kasutusstatistika RRi statistikas

5.	SÄILITAMINE JA KÖITMINE		2009	2010
5.1.	konserveeritud	teavikuid lehti	425 14 416	352 14 129
5.2.	desinfitseeritud	teavikuid lehti	233 483	120 780
5.3.	puhastatud	teavikuid	6 656	5 261
5.4.	valmistatud säilitusümbriseid	tükki	2 502	2 133
5.5.	mikrofilmited	lehekülgi filmikaadreid	195 157 181 505	183 222 166 618
5.6.	digiteeritud*	lehekülgi nimetusi maht gigabaitides	120 016 500	162 000 8 245 1 805
5.7.	valmistatud uusi köiteid	tükki	3 565	3 345
	sh raamatuköiteid		1 375	983
	sh ajakirjaköiteid		243	445
	sh kammköiteid		146	79
	sh klamberköiteid		1 801	1 838
5.8.	parandatud	lehti	51 074	50 153
5.9.	kiletatud	teavikuid	10 447	8 719

* sisaldab ka KMARis ja TLÜARis tehtut

6.	TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS		2009	2010
6.1.	uuringuid		2	2
6.2.	uurimisteemasid		3	4
6.3.	arendusprojekte		13	12
	sh RRis		2	3
	sh Eestis		5	4
	sh rahvusvahelisi		6	5
6.4.	avaldatud infostandardeid		2	3
	sh RRi infostandardeid		1	0
6.5.	koolitusi kokku	ürituste arv, osalejate arv	20	19

			773	725
	sh kutseõppes õppijaid	osalejate arv	30	24
	sh neist aasta jooksul lõpetanuid		30	32
6.6.	kasutajakoolitus	ürituste arv, osalejate arv	40	50
			626	820
6.7.	ekskursioone		37	52

7.	KIRJASTAMINE			
7.1	trükkis avaldatud	nimetusi	34	22
	sh Riigikogu väljaandeid		7	5
	sh teadusväljaandeid		1	0
7.2.	võrguväljaandeid	nimetusi	18	10
7.3.	ajakirja Raamatukogu	numbreid	6	6

8.	NÄITUSTEGEVUS			
8.1	näitusi		86	40
	sh RR kogusid tutvustavaid näitusi		9	9
	sh teema-, kunsti-, foto- jm näitusi		44	31
	sh rändnäitusi		22	15
	sh e-näitusi		11	8

9.	KONVERENTSITEENUS 2010			
9.1	üritusi kokku		621	669
	sh konverentse ja seminare		169	235
	sh messe		1	3
	sh koolitusi		164	131
	sh kultuuriüritusi		54	63
	sh muid üritusi		233	237

10.	PERSONAL			
10.1	töötajaid		384	359
	sh raamatukoguhoidjaid		284	271
	sh teisi kvalifitseeritud spetsialiste		48	43
	sh teisi töötajaid		52	45
10.2	koosseisulisi ametikohti		360,5	339,25
	sh raamatukoguhoidjaid		276,5	261,25
	sh teisi kvalifitseeritud spetsialiste		43,5	41
	sh teisi ametikohti		41	37
10.3	raamatukoguhoidjaid ja kvalifitseeritud spetsialiste hariduse järgi			
	kõrgharidusega		269	246
	sh raamatukogundusliku kõrgharidusega		151	132
	rakenduskõrgharidusega		5	5
	keskharidusega		58	63

2. Väljaanded

VÄLJAANDED 2010

TRÜKISED

Eesti Rahvusraamatukogu varamu

1. Riigiraamatukogu haruldused. Valik 16.-18. sajandi trükiseid ja käsikirju. Koost. S. Lusmägi

Riigikogu väljaanded

2. Riigikogu liikme päevaraamat. Koost. R. Hillermaa
3. XI Riigikogu (voldik eesti, inglise ja saksa keeles). Koost. P. Viljamaa
4. Riigikogu Toimetised nr. 21, 22

Infoväljaanded

5. Eesti Rahvusraamatukogu aastaraamat 2008/2009. Strateegiline arengukava 2009–2013
6. Kalender “Kaart & kaart - ajareis Tallinnas”. Koost. T. Kruup
7. Jätku lugemisele e-raamatukogus! (erileht Postimehe vahel, järjehoidja, plakat)
8. Harulduste ja arhiivkogu saal (voldik). Koost. K. Lass
9. Eesti luuleilm (voldik). Koost. H. Remmelt, T. Ritson
10. LIBERi konverentsi teatmik. Koost. T. Kruup
11. EOD teenus “Kingi vanale raamatule uus elu” (järjehoidja)
12. Euroopa Liidu infokeskus (järjehoidja, plakat, taskukalender)
13. Rahvusvahelised organisatsioonid (järjehoidja)
14. Andmebaas ISE (järjehoidja)
15. Elektronkataloog ESTER (järjehoidja)
16. Otsinguportaal (reklaamleht)
17. Kojulaenus (reklaamleht)
18. Eesti Rahvusraamatukogu naiskoor (reklaamleht)

Ajakiri Raamatukogu

19. Nr. 1–6, kalender. Koost. E. Riet.

ELEKTROONILISED VÄLJAANDED

Bibliograafiad

1. Uued Eesti raamatud. Koost. L. Tenno
2. Nädal blogides: Riigikogu liikmete, ministrite ja europarlamenti saadikute kirjutised. Koost. P. Naar, K. Lindmets
3. Nädal ajalehtedes. Koost. M. Võormann, M. Allandi, J. Vaiksalu
4. Riigikogu liikmete kirjutised. Koost. G. Eero
5. Eesti õigusbibliograafia 2009. Koost. M. Ruttu
6. Eesti rahvusbibliograafia. Perioodika. Koost. KAO

Referaatväljaanded

7. Summaria Iuridica. Koost. T. Melts
8. Summaria Socialia. Koost. M. Võormann
9. Summaria Europensia. Koost. Euroopa Liidu infokeskus

Standardid

10. Eesti Rahvusraamatukogu standardid (RRS)

VÄLJAANDED 2011

TRÜKISED

Teadusväljaanded

1. ACTA 13. Raamat ja aeg. Lugemise kunst. Koost. P. Lotman

Riigikogu väljaanded

2. Riigikogu aastaraamat 2009/2010. Koost. P. Viljamaa
3. Riigikogu XI koosseis: statistikat ja kommentaare. Koost. P. Viljamaa, R. Hillermaa
4. Valimised 1992–2011: statistikakogumik. Koost. A. Koitmäe
5. Riigikogu XII koosseis: 101 lühielulugu. Koost. G. Eero
6. The XIIth Riigikogu: 101 biographies. Koost. G. Eero
7. Riigikogu teatmik 2011. Koost. G. Eero
8. Riigikogu Directory 2011. Koost. G. Eero
9. XII Riigikogu (voldik eesti, inglise ja saksa keeles). Koost. P. Viljamaa
10. Riigikogu Toimetised nr. 23, 24

Rahvusraamatukogu varamu

11. Eesti vinüülplaat 1950–2010. Koost. K. Riisalu, M. Koha

Infoväljaanded

12. Eesti Rahvusraamatukogu aastaraamat 2010. Koost. T. Soone
13. Eesti Rahvusraamatukogu (brošüür eesti ja inglise keeles). Koost. T. Soone
14. Parlamendi lugemissaal (voldik)
15. Majandusteave Rahvusraamatukogus (voldik)
16. Politoloogiateave Rahvusraamatukogus (voldik)
17. Sotsioloogiateave Rahvusraamatukogus (voldik)
18. Õigusteave (voldik)
19. Tere tulemast Rahvusraamatukokku! (voldik eesti, inglise, vene keeles)
20. Kojulaenus (reklaamleht vene keeles)
21. Otsinguportaal (reklaamleht inglise keeles)
22. EOD teenus (järjehoidja eesti ja inglise keeles)
23. Digitaalarhiiv DIGAR (erileht, voldik, järjehoidja, plakat)

Eriprojektid

24. Eesti raamatu lühike ajalugu (eesti, inglise ja soome keeles). Koost. M. Lott, A. Möldre
25. E. Viiralti kunstiauhinna kataloog. Koost. L. Jõekalda
26. 25 kauneima raamatu kataloog. Koost. R. Enna

Ajakiri Raamatukogu

27. Nr. 1–6, kalender. Koost. E. Riet

ELEKTROONILISED VÄLJAANDED

Bibliograafiad

11. Uued Eesti raamatud. Koost. L. Tenno
12. Nädal blogides: Riigikogu liikmete, ministrite ja europarlamenti saadikute kirjutised. Koost. P. Naar, K. Lindmets
13. Nädal ajalehtedes. Koost. M. Võormann, M. Allandi, J. Vaiksalu
14. Riigikogu liikmete kirjutised. Koost. G. Eero
15. Eesti õigusbibliograafia 2010. Koost. M. Ruttu

16. Eesti rahvusbibliograafia. Perioodika. Koost. KAO

Referaatväljaanded

17. Summaria Iuridica. Koost. T. Melts

18. Summaria Socialia. Koost. M. Vöörmann

19. Summaria Europensia. Koost. Euroopa Liidu infokeskus

Standardid

20. Eesti Rahvusraamatukogu standardid (RRS)

3. RRI töötajate publikatsioonid 2010

Andresoo, Janne. Eesti Rahvusraamatukogu 90. Pilk teadus- ja arendustegevusele // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 20, 2008. Tallinn, 2010, lk. 100–104.

Andresoo, Janne. Miks lõpetati Rahvusraamatukogus maakonnalehtede bibliografeerimine ja kajastamine ISE-s? // Raamatukogu (2010) nr. 1, lk. 23.

Andresoo, Janne. Raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsioon ja kutseõpe // Raamatukogu teadmistepõhises ühiskonnas : Eesti Raamatukoguhoidjate IX kongress : [9.–10. juuni 2008, Tallinn]. Tallinn, 2010, lk. 53–55.

Andresoo, Janne. Towards the digital national library : the Estonian approach // Alexandria (2009) no. 1, pp. 1–8.

Andresoo, Janne; Volt, Mihkel. Digital memory and common sense // International conference "Transforming culture in the digital age" : 14–16 April 2010, Tartu, Estonia : abstracts. Tartu, 2010, p. 90.

Felt, Kairi; Talihärm, Ülle. Rahvusvaheline konverents "LIDA 2009" // Raamatukogu (2010) nr. 4, lk. 39–40.

Garšnek, Eha. Eesti Kunstiraamatukogude Ühenduse esimesed kümme aastat // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 21, 2009. Tallinn, 2010, lk. 125–126.

Kaju, Kristiina. IFLA aastakonverents on sündmusrikas ja eriline kogemus // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 31.

Kaunissaar, Külli. Eestlasele eksootilised raamatukogud Lõuna-Prantsusmaal // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 18–20.

Kolde, Urve; Tarvas, Ave; Petina, Larissa; Peets, Heige. Raja vanausuliste koguduse raamatukogu raamatute ja käsikirjade konserveerimine // Renovatum anno 2010. Tallinn, 2010, lk. 28–32. URL: http://www.kanut.ee/renovatum2010/renovatum_2010_a.pdf

Kruup, Tiina; Lentsius, Anne. Kaardikonverents ja näitus Eesti Rahvusraamatukogus // Geodeet (2010) nr. 40, lk. 63.

Kruup, Tiina; Riisalu, Katre. Kaardikogud raamatukogunduse kaardile // Raamatukogu (2010) nr. 6, lk. 8–10.

Kuiv, Anneli. Mõttetalgud mõisas, digitaalse kultuuripärandi säilitamine ja infoturve // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 27–28.

Lauk, Siiri. Artefakt, fond ja eevik, veebirehast rääkimata // Raamatukogu (2010) nr. 3, lk. 37.

Lauk, Siiri. Lugesisaastast terminoloogi pilguga // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 29.

Lauk, Siiri. Terminoloogiatoimkond : kümme aastat raamatukogunduse oskuskeelekorrastust // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 20, 2008. Tallinn, 2010, lk. 45–50.

Lauk, Siiri. Uudsed oskuskeelee teemad väärinuks mitut väitluspäeva // Raamatukogu (2010) nr. 1, lk. 37.

Hindrey, Karl August. Suremise eod : romaan / Karl August Hindrey ; [järelsõna: **Maire Liivamets**]. – Tallinn : Eesti Raamat, 2010. – 192 lk. – (Eesti romaanivara).

Liivamets Maire. Lugesisaasta auks ja raamatu kiituseks // Riigikogu toimetised, 21. Tallinn, 2010, lk 175–179.

Liivamets, Maire. Õpitut tuleb kasutada oma lugeja teenimiseks : Elle Tarik 70 // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 20, 2008. Tallinn, 2010, lk. 129–139.

Linask, Karmen. Autoriõigus raamatukogus: mida on kasulik teada // Riigikogu toimetised, 22. Tallinn, 2010, lk. 178–182.

Linask, Karmen. IFLA ja teiste raamatukogusid esindavate organisatsioonide seisukoht raamatukogusid ja arhiive puudutavate autoriõiguse erandite ja piirangute kohta // Raamatukogu (2010) nr. 3, lk. 22.

Linask, Karmen. IFLA seisukoht Google`i e-raamatute kokkuleppe kohta // Raamatukogu (2010) nr. 4, lk. 22.

Lotman, Piret. Heinrich Stahli pastoraalne tegevus Rootsi Läänemere provintssides 17. sajandi esimesel poolel / Piret Lotman ; juhendaja: Riho Altnurme ; Tartu Ülikooli usuteaduskond. – Tartu : Tartu Ülikooli Kirjastus, 2010. – 180 lk. – (Dissertationes theologiae Universitatis Tartuensis, 1406–2410 ; 20).

Lotman, Piret. Ingerimaa vene õigeusklike identiteet 17. sajandi esimesel poolel luterlikust vaatepunktist // Tuna (2010) nr. 3, lk. 9–19.

Lotman, Piret. Mood ja järjepidevus Eesti teadusraamatukogus // Raamatukogu teadmispõhises ühiskonnas : Eesti Raamatukoguhoidjate IX kongress : [9.–10. juuni 2008, Tallinn]. Tallinn, 2010, lk. 63–67.

Lusmägi, Sirje. Veel Riigiraamatukogu haruldustest // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 11.

- Meltsas, Margit.** 2010. aastal avaldatud informatsiooni- ja dokumentatsioonialased standardid // Raamatukogu (2010) nr. 6, lk. 22.
- Naan, Leili.** Der Deutsche, Österreichische und Schweizer Lesesaal in der Estnischen Nationalbibliothek // Deutsch in Estland (2010) nr. 28, lk. 89–93.
- Aasmets, Marje; **Nilbe, Sirje.** Liigitamise ja märksõnastamise toimkond // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 20, 2008. Tallinn, 2010, lk. 42-44.
- Maret Olvet : eksliibrised / [tekst: **Merike Olvet** ; toimetas Mart Lepp ; kujundas Indrek Millert]. – Tallinn : M. Lepp, 2010. – [18] lk. : ill.
- Parts, Margit.** Simon Hix Euroopa Liidu demokraatia defitsiidist // Riigikogu toimetised, 22. Tallinn, 2010, lk. 194–196.
- Reial, Mihkel.** Kas kultuuripärand vajab digitaalset kindlust? // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 26–27.
- Remmelt, Helle.** Eesti rahvarõivas sõnas ja pildis // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 8–10.
- Riet, Ene.** Aastakoosolek [ERÜ] // Raamatukogu (2010) nr. 2, lk. 33.
- Riet, Ene.** Avati mälestussammas Marie Underile : [sõnum] // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 41.
- Riet, Ene.** Courants du Monde'i programmi toel Prantsusmaal : vestlus Asko Tammega // Raamatukogu (2010) nr. 3, lk. 35–36.
- Riet, Ene.** ERÜ teenetepreemia 2008 laureaat Krista Talvi [ERÜ tunnustab] // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 20, 2008. Tallinn, 2010, lk. 116–118.
- Riet, Ene.** Jüri Järs on pälvinud Kultuurkapitali tunnustuspreemia // Raamatukogu (2010) nr. 4, lk. 41.
- Riet, Ene.** Lasteteenindaja peab olema ka väheke lapsemeelne : intervjuu Anne Kõrgega // Raamatukogu (2010) nr. 2, lk. 26–28.
- Riet, Ene.** Lühidalt Põhjamaade raamatukogudest : [sõnumeid] // Raamatukogu (2010) nr. 3, lk. 21, 36.
- Riet, Ene.** Tööjõuvahetus viib teise keskkonda // Raamatukogu (2010) nr. 2, lk. 14–17.
- Riet, Ene.** Vaba aeg, teadmised ja oskused raamatukogu heaks: intervjuu Eva Toomistega // Raamatukogu (2010) nr. 4, lk. 24–25.
- Riet, Ene.** Vajame enam initsiatiivikust ja ühistööd : intervjuu Marje Tamrega // Raamatukogu (2010) nr. 1, lk. 27–31.

- Riet, Ene.** Viimasel ajal tunnen, et kannatlik ja rahulik olla ei ole kerge : intervjuu Eve Rahkemaga // Raamatukogu (2010) nr. 3, lk. 38–39.
- Riisalu, Katre.** Eesti raamatukoguhoidjate IX kongress // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 20, 2008. Tallinn, 2010, lk. 86–91.
- Ritson, Tiina.** Arvustada udukogu? : Sirje Tammoja koostatud Hando Runneli personaalbibliograafiast : [Tartu, 2008] // Raamatukogu (2010) nr. 2, lk. 31–32.
- Schvak, Toomas.** Mitu väravat on kombeks? // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 29.
- Schvak, Toomas.** Piirideta raamatukogundus: Eesti raamatukogud rahvusvahelistes koostööprojektides (2003–2008) // Raamatukogu teadmispõhises ühiskonnas : Eesti Raamatukoguhoidjate IX kongress : [9.–10. juuni 2008, Tallinn]. Tallinn, 2010, lk. 40–46.
- Schvak, Toomas.** Quo vadis, TEL? // Raamatukogu (2010) nr. 4, lk. 26–28.
- Sildre, Urve.** Eestikeelne looduslooline trükis 1851–1917: valikute tegemine digiteerimiseks // Oskar Kallase päev : XXIII eesti raamatuteaduse konverents: ettekannete teesid. Tartu, 2010, lk. 8–10.
- Sildre, Urve.** Vanaraamatu toimkond // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 20, 2008. Tallinn, 2010, lk. 51–55.
- Sildre, Urve.** Vanaraamatu toimkond Rakveres // Raamatukogu (2010) nr. 4, lk. 38.
- Solo, Külli.** Kodulugu ja genealoogia maailma raamatukogudes // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 32–33.
- Suursöödi, Signe; Liivak, Krõõt.** Ilukirjandusest Rahvusraamatukogus – lugemisaasta puhul // Raamatukogu (2010) nr. 4, lk. 5–7.
- Talvi, Krista.** Esitad dokumendid, saad kutseastme // Raamatukogu (2010) nr. 6, lk. 23.
- Talvi, Krista.** Südasuvised laagripäevad Raplamaal // Raamatukogu (2010) nr. 5, lk. 30.
- Viljamaa, Piret.** Parlamentaarsed uudised // Riigikogu toimetised, 21. Tallinn, 2010, lk. 186–196.
- Viljamaa, Piret.** Parlamentaarsed uudised // Riigikogu toimetised, 22. Tallinn, 2010, lk. 183–193.
- Viljamaa, Piret.** Vladimir Šljapentohh – vene sotsioloogia rajajaid // Riigikogu toimetised, 21. Tallinn, 2010, lk. 197–199.
- Volt, Mihkel.** LIBER 2010 // Raamatukogu (2010) nr. 6, lk. 38.

Võormann, Mai. Naised Eesti parlamendis // Riigikogu toimetised, 22. Tallinn, 2010, lk. 166–169.

Петина, Лариса. О книгах кирилловской печати XVI–XVIII веков в эстонских собраниях // Соп Аморе : историко-филологический сборник в честь Любови Николаевны Киселевой : [сб. статей]. Москва, 2010, с. 481–494.

4. RRI töötajate ettekanded 2010

VI bibliograafiapäev *ISE, ikka ISE* (10.02., Tallinn)

Olukorrast ISEs (K. Solo)

Teemahalduri tööpäev ehk tegijail juhtub nii mõndagi (K. Kaju)

Artiklite sisu kirjeldamisest (S. Nilbe)

ELNET teadusraamatukogude talveseminar (16.–17.02., Kääriku)

Projekt eBooks on Demand (K. Kiisa)

ERÜ liigitamise ja märksõnastamise toimekonna seminar *Kodulookirjanduse*

märksõnastamisest (16.03., Tartu)

ISE, Urrami ja Rikswebi suhtest ja bibliografeerimise aluseks olevatest juhenditest (K. Solo)

Linnade ja maakondade keskraamatukogude direktorite nõupidamine

Kultuuriministeriumis (18.03., Tallinn)

Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiivi tänane ja homme päev (K. Felt)

Artiklite bibliografeerimine Eesti raamatukogudes – erinevad tarkvarad, aga ühtsed põhimõtted ja juhendid (K. Solo)

2009. aasta arvudes (M. Jõgi)

ERÜ maaraamatukogude sektsiooni teabepäev *Koduloolisest uurimistööst virtuaalses keskkonnas* (23.03., Tallinn)

Nullindate lõpuaastad eesti kirjanduses: kas ainult vägivald ja roppused? (M. Liivamets)

40. Eesti kultuuripäevad (27.03., New York)

Kaugel, aga siiski lähedal (J. Andresoo)

Rahvusvaheline konverents *Transforming culture in the digital age* (14.–16.04., Tartu)

Digital memory and common sense (J. Andresoo, M. Volt)

ERÜ kogude toimkonna seminar *Pisitrükised* (21.04., Tartu)

Pisitrükised Eesti Rahvusraamatukogus ja Eesti rahvusbibliograafia andmebaasis (E. Elias)

Europeana Travel ja postkaardid (K. Riisalu)

ERÜ vanaraamatu toimkonna seminar (06.05., Rakvere)

Raamatute ja pabermaterjalide säilitamine (U. Kolde)

Balti raamatumess (07.05., Tallinn)

Kingi raamatule uus elu : digiteerimisteenus EOD (R. Enna)

Euroopa institutsioonide vaheline terminoloogianõupidamine (21.05., Luksemburg)

Eesti terminikomisjonide, sh ERÜ raamatukoguterminoloogia toimkonna tegevus ning EU institutsioonide koostöövõimalused Eesti terminoloogidega (S. Lauk)

IX Eesti IUG (II osa) (31.05., Pärnumaa)

Ülevaade andmebaasi ISE tööühma tööst (K. Solo)

Kutseomistamise teabepäev Kanutis (03.06., Tallinn)

Nõuandeid kutseeksami dokumentide täitmisel (U. Kolde)

Euroopa Teadusraamatukogude Liidu (LIBER) kaardikoguhoidjate ühenduse 17.

konverents *Kaardiraamatukogu kui kartograafilise info keskus* (15.–19.06., Tallinn)

Digital memory : dilemmas for libraries (J. Andresoo, M. Volt)

IAMLi konverents (02.07., Moskva)

The heritage of Peeter Jürgenson in the music collection of the National Library of Estonia (H. Heinmaa)

Rahvaraamatukogude 30. suveseminar-laager *Kodulooline töö on eesti rahva mälu*

säilitamise viise (29.07., Raplamaa)

Uued võimalused ja väljakutsed koduloandmebaaside koostamisel (K. Solo)

Teadusraamatukogude suveseminar *Digitaalse kultuuripärandi säilitamise arengusuunad ja põhimõtted* (18.–19.08., Palmse)

Tallinna Ülikooli ja Eesti Rahvusraamatukogu uuringu „Infoturbe meetmete rakendused digitaalsetes arhiivides” läbiviimisest (M. Reial)

Digitaalse kultuuripärandi portaal Digiveeb – kellele ja milleks? (A. Kuiv)

VI infopoliitika foorum *Mitu väravat on kombeks? Kultuuriportaalid Eestis.* (16.09., Tallinn)

E-rahvusraamatukogu. Rahvusraamatukogu otsinguportaal (Ü. Talihärm, K. Rood, K. Veimann)

Oskuskeelepäev RRis (06.10., Tallinn)

Infosüsteemi Millennium eestindamine (A. Sepp, S. Nilbe)

Soome-ugri raamatukogunduse konverents Raamat ja lugemine soome-ugri kultuurides (11.–12.10., Tallinn)

Are we in the same boat? Authors, publishers, producers, libraries in the context of digital cultural heritage (J. Andresoo, Ü. Talihärm)

The Estonian National Bibliography – challenges and opportunities in the digital age (K. Veimann)

Eesti Ingerisoomlaste Liidu loengusari (21.10., Tartu)

“Kelle maa, selle usk” – Ingerimaa kirikuelust Rootsi suurvõimu ajal (P. Lotman)

III teadus- ja erialaraamatukogu päev (22.10., Tallinn)

E-Rahvusraamatukogu (Ü. Talihärm)

Oskar Kallase päev: XXIII eesti raamatuteaduse konverents (25.10., Tartu)

Eestikeelne looduslooline trükis 1851–1917: valikute tegemine digiteerimiseks (U. Sildre)

Ühiskonnateaduste teabepäev (22.11., Tallinn)

Ühiskonnateadused ja Rahvusraamatukogu (K. Solo)

ELNETi koolitus rahvaraamatukogudele (23.11., Tartu; 25.11., Tallinn)

ArtikliMARC 21 (K. Veimann)

TÜ Raamatukogu VIII kirjepäev (29.11., Tartu)

Kataloogimise töörihm – eile, täna, homme (K. Veimann)

ERÜ kooliraamatukogude seksiooni teabepäev (29.11., Tallinn)

Kooliraamatukogude statistilised näitajad ja nende analüüs (M. Jõgi)

Johannes Käisi 125. sünniaastapäevale pühendatud mälestusõhtu (16.12., Tallinn)

Tuntud ja tundmatu Johannes Käis (I. Kops)

5. Näitused 2010

Jaauar

- Sten Brogaard. Taani lood / Taani Kultuuri Instituut, foto
- Anne Franki lugu / Haridus- ja Teadusministeerium, paneel
- Menuraamat 2009 / Eesti Kirjastuste Liit, raamat

Veebruar

- Kaljo Põllu eksliibrised / graafika
- 25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut / Eesti Kirjastuste Liit, raamat
- Siin ja praegu / Hispaania Suursaatkond, foto
- Imeline Taiwan / Taipei Esindus Läti Vabariigis, foto

Märts

- Jaan Poska ja Tartu rahu / paneel, dokument, maal, raamat
- Eesti köited Prantsusmaal III: Rahvusvahelise 10. köitekunsti biennaali tööd / köide
- Eesti kirjanike murdekeelne looming kahel viimasel aastakümnel / trükis
- KIRI. Eesti kunstnike ühisnäitus / Võru Kultuurimaja “Kannel”, graafika, maal

Aprill

- Marje Üksine. Vaateid ja vaatlusi / graafika
- Soome läbi aegade / Soome Rahvusraamatukogu, paneel
- Frederic Pacius 200 / Soome Rahvusraamatukogu, paneel
- Kalli Kalde. Linnukuu / maal

Mai

- Kaunis maa Gruusia / Gruusia Suursaatkond, foto
- Saksa ja Austria suurmeeste aasta 2010: H. Schütz, G. Fr. Händel, J. S. Bach, R. Schumann, G. Mahler / Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond, paneel
- Giuseppe Melani. Märgid ja värvid / Itaalia Saatkond, maal
- Siima Škop 90 / maal, plakat, joonistus
- Villem Raam 100 / raamat, dokument
- Ruhri legend - Euroopa kultuuripealinn 2010 / Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond, foto
- Riigivanem Juhan Kukk / dokument, foto

Juuni

- Margarita Kerimova-Sokolova. Pilk Euroopasse / Türgi ja Kaukaasia Rahvaste Euroopa Assotsiatsioon, akvarell
- Elisabeth Warner. Vene küla briti silmade läbi / foto

August

- Küberneetika Instituut 50 / trükis, raamat
- Kaart & kaart – ajareis Tallinnas / paneel

September

- Omadega mäel: Eesti Tekstiilikunstnike Liidu aastanäitus / Eesti Tekstiilikunstnike Liit, tekstiil
- Eesti luuleilm 19. ja 20. saj vahetusel / raamat

Oktoober

- Idapoolsete soome-ugri rahvaste kirjandus eestikeelses tõlkes / raamat
- Žalgirise (Grünwaldi) lahing. 600 aastat / Leedu Suursaatkond, paneel
- Andrei D. Sahharov: hoiatus ja lootus / Euroopa Nõukogu, Eesti Välisministeerium, paneel

November

- EKA soome-ugri uurimisreiside materjale / Eesti Kunstiakadeemia ja MTÜ Fennougria Asutus, rahvakunst, foto
- Mõte ja meel. Soome ja Eesti kunstnike ühisnäitus / maal, graafika
- Eesti oma kaarditegu: Eesti kartograafia arengulugu
- Valgevene Rahvusraamatukogu / Valgevene Suursaatkond, foto
- Riigivapp 85: riigivapi kavandid / Riigikantselei, paneel
- Peterburi Jaani kirik 150 / Eesti Välisministeerium, foto, dokument

Detsember

- Tarbekunsti näitus-müük
- Šveitsi interjäär: Juhan Rodrik, Imbi Mihheljus, Ene Fuchs / maal, tarbekunst, akvarell
- Rahvusraamatukogu lugemisaastale pühendatud fotonäitus / foto

Rändnäitused 2010

- Kasuline kokaraamat / Tampere raamatukogu
- Tallinna 3. illustratsioonitriennaal „Pildi jõud“ / Peterburi raamatulaat; Peterburi Lasteraamatukogu; Pihkva Riiklik Arhitektuuri- ja Kunstimuuseum; Kolomna Kultuurikeskus
- 25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2009 / Helsingi, Soome Rahvusraamatukogu; New York, Eesti Maja; Minsk, Valgevene Rahvusraamatukogu; Praha, Tšehhi Rahvusraamatukogu
- Marie Under 125 / New York, Eesti Maja; Eesti Rahvusraamatukogu, Marie Underi monumendi aväüritus; Viljandi Keskraamatukogu
- Jaan Poska ja Tartu rahu / Peterburi Rahvuskirjanduste Raamatukogu; Eesti Saatkond Moskvas
- Kalevipoeg / Kullamaa Kultuurikeskus

6. Personal

seisuga 31.12.2010

Direktsioon

Peadirektor – Janne Andresoo
Kogude direktor – Ülle Talihärm
Tehnoloogiadirektor – Mihkel Reial
Haldusdirektor – Mati Kibin
Turundusjuht – Triin Soone
Peabibliograaf – Kristel Veimann
Raamatukogusüsteemi peaspetsialist – Riin Olonen

Asjaajamisosakond

Asjaajamisjuht – Kadri Kesküla
Referent – Maie Raag
Jurist – Ago Oder
Arhivaar – Anu Maripuu
Fotograaf – Teet Malsroos
Ekspediitor – Ene-Mall Talve
Ekspediitor – Boris Pats

Raamatupidamine

Pearaamatupidaja – Taimi Saar
Peaökonomist – Marika Lillepuu
Vanemraamatupidaja – Kaire Reinujaan
Vanemraamatupidaja – Juta Pant
Vanemraamatupidaja – Ester Mäeloog
Raamatupidaja – Õie Paesoo
Raamatupidaja – Lidia Kuljus
Raamatupidaja – Tiina Raju

Personaliosakond

Osakonnajuhataja – Heli Naeris
Konsultant – Ursula Airik

Teadus- ja arenduskeskus

Keskuse juhataja – Mihkel Volt
Keskuse juhataja asetäitja – Hela Ojasaar
Koolituse peaspetsialist – Krista Talvi
Välissuhete peaspetsialist – Mari Kannusaar
Ajakirja „Raamatukogu“ peatoimetaja – Ene Riet
Juhtiv spetsialist – Margit Meltsas
Juhtiv spetsialist – Kai Idarand
Juhtiv spetsialist – Margit Jõgi
Juhtiv spetsialist – Siiri Lauk
Autoriõiguse spetsialist – Karmen Linask
Teaduskoordinaator – Anneli Kuiv
Vanemteadur – Piret Lotman

Teabesaali juhataja – Margit Stamm
Eesti kirjanduse referent – Maire Liivamets
Referent – Siivi Frey

Avalike suhete osakond

Osakonnajuhataja – Õnne Mets
Avalike suhete spetsialist – Annika Kubja (lapsehoolduspuhkusel)
Liili Raava (A. Kubja lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Mari Orro (A. Kubja lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Kirjastusspetsialist – Marju Allik
Turundusspetsialist – Rita Enna
Toimetaja – Inna Saaret
Veebimeister – Andrus Igalaan
Arvutigraafik – Margit Plink

Kogude arenduse osakond

Osakonnajuhataja-peaspetsialist – Kairi Felt
Veebiarhiveerimise juhtiv spetsialist – Jaanus Kõuts
Juhtiv spetsialist – Mai Valtna
Juhtiv spetsialist – Leie Juha
Juhtiv spetsialist – Svea Aabreldaal
Juhtiv spetsialist – Agne Ojassaar (lapsehoolduspuhkusel)
Sille Kurjamaa (A. Ojassaare lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Juhtiv spetsialist – Ülle Laos
Töörühma juht – Made Viljur-Voit
Töörühma juht – Aime Dello
Töörühma juht – Ene Vilipus
Vanembibliograaf – Anne-Ly Utsar
Vanembibliograaf – Marju Saul
Vanembibliograaf – Piret Räpp
Vanembibliograaf – Elve Kuuskmäe
Vanembibliograaf – Lembi Männik
Vanembibliograaf – Tiiu Daniel
Vanembibliograaf – Luule Joost
Vanembibliograaf – Sille Kurjamaa põhikoht
Ilmar Kopso (S. Kurjamaa tööle asumiseni oma ametikohal)
Vanembibliograaf – Alla Voinova
Vanemraamatukoguhoidja – Helle Klementi
Vanemraamatukoguhoidja – Katrin Sõrmus
Vanemraamatukoguhoidja – Marin Kimm
Vanemraamatukoguhoidja – Pille Martin
Vanemraamatukoguhoidja – Mall Valdmees
Vanemraamatukoguhoidja – Ellen Ustav
Vanemraamatukoguhoidja – Merike Olvet
Vanemraamatukoguhoidja – Liina Puusepp
Vanemraamatukoguhoidja – Tatjana Palav
Vanemraamatukoguhoidja – Anne Vest

Raamatukoguhoidja – Katrin Kompus
Raamatukoguhoidja – Maie Valm
Tegevtoimetaja – Leili Tenno
Tegevtoimetaja – Kadi Mälton
Assistent – Hilvi Tusti
Assistent – Hillar Sulg

Kogude osakond

Osakonnajuhataja-peavarahoidja – Kaire Lass
Osakonnajuhataja asetäitja – Liis Tamm
Juhtiv spetsialist – Reet Odraks
Põhikogu juhataja – Siiri Pöldmaa
Vanemteadur – Larissa Petina
Vanemarhivaar – Anniki Vahkal
Vanaraamatu spetsialist – Urve Sildre
Vanaraamatu spetsialist – Ruth Hiie
Vanaraamatu spetsialist – Sirje Lusmägi
Vanembibliograaf – Olga Rüütel
Vanemraamatukoguhoidja – Krista-Viivika Kats
Vanemraamatukoguhoidja – Leelo Kurbel
Vanemraamatukoguhoidja – Helle Remmelt
Tea-Vaike Sein
Vanemraamatukoguhoidja – Eneken Elias
Vanemraamatukoguhoidja – Krista Härm
Vanemraamatukoguhoidja – Piret Pruuli
Vanemraamatukoguhoidja – Katrin Belkina
Kaia Liiv
Vanemraamatukoguhoidja – Marit Martson
Vanemraamatukoguhoidja – Ene Ots (lapsehoolduspuhkusel)
Kristiina Rüütel (E. Otsa lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Vanemraamatukoguhoidja – Tiina Väljako
Vanemraamatukoguhoidja – Terje Tiik
Vanemraamatukoguhoidja – Inna Leppiko
Raamatukoguhoidja – Maria Vassiljeva
Raamatukoguhoidja – Pille Soe
Raamatukoguhoidja – Siiri Vahur
Raamatukoguhoidja – Valli Otspere
Raamatukoguhoidja – Leena Lillepõld
Raamatukoguhoidja – Mare Vain
Raamatukoguhoidja – Kersti Pärtelpoeg
Raamatukoguhoidja – Margit Peegel
Raamatukoguhoidja – Maiu-Silvi Värk
Raamatukoguhoidja – Liidia Adamson

Laenuosakond

Osakonnajuhataja – Sirje Roogna
Osakonnajuhataja asetäitja – Ülle Asi

Juhtiv spetsialist – Heli Kuusik
Humanitaarsaali juhataja – Krõõt Liivak
Üldlugemissaali juhataja – Enel Eestleol
Saksa, Šveitsi ja Austria saali juhataja – Leili Naan
Registruuri juhataja – Ruth Rimmelgas
Töörühma juht – Esta Kivimägi
Töörühma juht – Signe Suursöödi
Infospetsialist – Aita Korb (tasustamata puhkusel)
Infospetsialist – Eva Rebane (A. Korbi tasustamata puhkusel viibimiseni)
Infospetsialist – Tiina Ritson
Infospetsialist – Kai Ellip
Infospetsialist – Kea Susi (lapsehoolduspuhkusel)
Airi Mürk (K. Susi lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Infospetsialist – Ade Hintsov
Infospetsialist – Inge Kullamaa
Infospetsialist – Elo Jakobson
Infospetsialist – Mari Reimal
Infospetsialist – Riina Tammai
Konsultant – Maigi Ootsing
Konsultant – Mihkel Kõrbe
Maarika Paun
Mari Eerme
Vanembibliograaf – Tiia Sau
Vanemraamatukoguhoidja – Tatjana Õunapuu
Vanemraamatukoguhoidja – Riina Kärner
Vanemraamatukoguhoidja – Kersti Teelem
Vanemraamatukoguhoidja – Regina Pats
Vanemraamatukoguhoidja – Liia Andros
Vanemraamatukoguhoidja – Heli Mirma
Vanemraamatukoguhoidja – Ülle Kullamaa
Raamatukoguhoidja – Sune Teemaa
Raamatukoguhoidja – Airi Andresoo
Raamatukoguhoidja – Juta Valgma
Raamatukoguhoidja – Liive Paapstel
Raamatukoguhoidja – Luule Krafft
Raamatukoguhoidja – Tiina Reinpalu
Administraator – Lilia Rojak
Administraator – Anna-Liisa Leiar
Administraator – Jaanika Aunapuu

Kunstide teabekeskus

Keskuse juhataja – Katre Riisalu
Keskuse juhataja asetäitja – Eha Garšnek
Kunstisaali juhataja – Ülle Gurkina
Muusikasaali juhataja – Linda Tõnisson
Teatri- ja filmisaali juhataja – Kaja Loel
Töörühma juht – Tiina Kruup

Töörühma juht – Heidi Heinmaa
Töörühma juht – Marika Koha
Infospetsialist – Ülle Tamm
Infospetsialist – Meeli Karu
Infospetsialist – Aino-Marie Treu
Infospetsialist – Sirje Reemets
Infospetsialist – Rena Tüür
Infospetsialist – Malle Laanmets
Infospetsialist – Tiina Võsu
Infospetsialist – Tiina Aasmann
Infospetsialist – Nansi Leppik
Infospetsialist – Helen Põldmäe
Infospetsialist – Kristin Sirp (lapsehoolduspuhkusel)
Infospetsialist – Juta Saava
Vanembibliograaf – Tiina Allik
Vanembibliograaf – Virve Külaviir
Vanembibliograaf – Anne Lentsius
Vanembibliograaf – Tiina Sock
Vanembibliograaf – Tiia Rebassoo
Vanembibliograaf – Pille Priisalu
Vanemraamatukoguhoidja – Katri Kiik
Tegevtoimetaja – Mari Sibul

Parlamendiinfo keskus

Keskuse juhataja – Marju Rist
Keskuse juhataja asetäitja – Eve Nurk
e-teenuste peaspetsialist – Kristina Rood
Juhtiv spetsialist – Külli Solo
Juhtiv spetsialist – Rita Hillermaa
Juhtiv spetsialist – Margit Mikson
Parlamendi lugemissaali juhataja – Tiina Kallas
Õiguskirjanduse lugemissaali juhataja – Tiina Koot
Ühiskonnateaduste saali juhataja – Eve Toomra
Teatmesaali juhataja – Mare Kurvet
Töörühma juht – Katrin Ordlik
Töörühma juht – Siiri Männamaa (lapsehoolduspuhkusel)
Kristiina Kaju (S. Männamaa lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Töörühma juht – Jane Makke
Infospetsialist – Ivi Smitt
Infospetsialist – Gerli Eero
Infospetsialist – Pille Naar
Infospetsialist – Ilona Kõrgema
Infospetsialist – Maia Ruttu
Infospetsialist – Mai Võormann
Infospetsialist – Mirel Püss (lapsehoolduspuhkusel)
Kadri Lindmets (M. Püssi lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Infospetsialist – Krista Mesek

Infospetsialist – Kristin Tedre
Infospetsialist – Margit Tammur
Infospetsialist – Tiia Melts
Infospetsialist – Lii Suurpalu
Infospetsialist – Vive Ott
Infospetsialist – Külli Uuemõis (lapsehoolduspuhkusel)
Infospetsialist – Meeli Sõlg (lapsehoolduspuhkusel)
Marili Rähn (M. Sõle lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Infospetsialist – Marika Lillemäe
Infospetsialist – Krista Reimann
Infospetsialist – Anneli Allikas
Infospetsialist – Jekaterina Vaiksalu
Infospetsialist – Tiina Tammiksalu
Infospetsialist – Kristiina Kaju põhikoht
Infospetsialist – Piret Viljamaa
Infospetsialist – Marge Allandi
Infospetsialist – Mari Teede
Vanemraamatukoguhoidja – Sirje Mänd
Vanemraamatukoguhoidja – Meeli Pajula
Raamatukoguhoidja – Signe Kruus

Euroopa Liidu infokeskus

Keskuse juhataja – Anu Nestor
Infospetsialist – Li Lind
Infospetsialist – Margit Parts
Infospetsialist – Merle Tõniste
Infospetsialist – Kristiina Volt

Normandmete osakond

Osakonnajuhataja-peaspetsialist – Sirje Nilbe
Osakonnajuhataja asetäitja – Merle Filippov
Juhtiv spetsialist – Annika Oherde
Juhtiv spetsialist – Margot Süve
Juhtiv spetsialist – Urve Erm
Vanembibliograaf – Ilona Tulp
Vanembibliograaf – Helju Kaljuvee
Vanembibliograaf – Marje Saarmets
Vanembibliograaf – Karin Kangur
Vanemtoimetaja – Pille Reinvart
Vanemtoimetaja – Ellen Kiloman
Vanemtoimetaja – Kadri Metsik

Kogude säilitusosakond

Osakonnajuhataja – Kadi Kiipus
Talituse juhataja – Riina Ilomets
Talituse juhataja – Indrek Oper
Hooldustehnoloog – Malle Eisen
Konservaator 2. kategooria – Urve Kolde

Konservaator 2. kategooria – Vilja Ventsel
Konservaator 3. kategooria – Tiina Hirvesoo (lapsehoolduspuhkusel)
Konservaator 3. kategooria – Tiina Aarna
Konservaator 4. kategooria – Nele Jõhvik
Konservaator-keemik – Kati Ernits
Kunstnik – Sirje Kriisa
Kõitja – Elle Nisu
Kõitja – Jüri Kruk
Trükkal – Raivo Vahtra
Hooldustehnik – Malle Peenema
Hooldustehnik – Helgi Jõhvik
Hooldustehnik – Margit Mölder

Digiteerimisosakond

Osakonnajuhataja – Signe Tõnisson
Juhtiv spetsialist – Heli Anier
Talituse juhataja – Kadri Merila (lapsehoolduspuhkusel)
Merilin Kruut (K. Merila lapsehoolduspuhkusel viibimiseni)
Infotehnoloog – Anneli Vorms
Vanembibliograaf – Anne Viires
Vanembibliograaf – Külli Kaunissaar
Vanembibliograaf – Merike Ruiso
Digiteerija – Helve Siska
Digiteerija – Eva Püvi
Digiteerija – Laura Püvi
Digiteerija – Milvi Triik
Digiteerija – Merilin Kruudi põhikoht
Inga Paas (M. Kruudi tööle asumiseni oma ametikohal)
Digiteerija – Anne-Liisa Elbrecht
Mikrofilmi operaator – Katrin Parve
Mikrofilmi operaator – Liivi Nurmik
Talituse juhataja – Neeme Laane
Digiteerija – Toomas Tammaru
Paljundusoperaator – Lija Mätas
Paljundusoperaator – Virve Pavlov

Infosüsteemide osakond

Osakonnajuhataja – Mihhail Ottmaa
Juhtiv insener – Tarmo Argus
Digiteerimise peaspetsialist – Krista Kiisa
Digitaalse säilitamise peaspetsialist – Liina Enok (lapsehoolduspuhkusel)
Süsteemi peaadministraator – Martin-Allan Jalakas
Projektijuht – Urmas Sinisalu
Süsteemi administraator – Meelis Mihhailov
Süsteemi administraator – Marti Miller
Süsteemi administraator – Ivar Allik
Süsteemi administraator – Kristjan Lass

Programmeerija – Marge Piik
Programmeerija – Asko Ohmann
Tehnikatalituse juhataja – Vello Veskioja
Vaneminsener – Vello Tenner
Helioperaator – Marika Luite
Sidetehnik – Margus Neudorf

Konverentsikeskus

Keskuse juhataja – Tiiu Nõmm
Administraator-helitehnik – Erika Sarapuu
Helitehnik – Fred Martinson

Näituste osakond

Osakonnajuhataja – Katrin Männi
Osakonnajuhataja asetäitja – Lea Hein
Projektijuht – Külli Ummer
Kunstnik – Tiiu Laur
Näitusemeister – Karl Kallavus
Tehniline teostaja – Toomas Tammaru

Haldusosakond

Osakonnajuhataja – Ervin Demenštein
Töödejuhataja – Tiiu-Malle Pällo
Töödejuhataja – Jossif Braschinsky
Administraator – Galina Silla
Töökeskkonna ja tuleohutuse spetsialist – Igor Volke
Sisekujundaja – Sulev Vahtra
Turvajuht – Katrin Sepp
Varustaja – Tiiu Jõhvik
Tehnik – Rein Silla
Elektrik – Rein Kuusik
Elektrik – Aleksandr Pirogov
Elektromehhaanik – Vassili Leevik
Ehitusremonditööline – Toomas Kupper
Ehitusremonditööline – Märt Kauna
Maaler-viimistleja – Maria Tsuprik
Ventilatsioonilukksepp – Gennadi Kozlov
Santehnik – Sergei Šabanov
Valveadministraator – Hilda Rukholm
Veokorraldaja-autojuht – Jaanus Uibo
Autojuht – Tiit Kruuse
Autojuht – Erik Rosalka

Majandusosakond

Osakonnajuhataja – Dea Mägi
Administraator – Tiiu Adok
Riietehoidja – Öie Olonen
Riietehoidja – Reet Põlts

Riietehoidja – Evi Kivistik
Riietehoidja – Tiiu Nelke
Riietehoidja – Maime Murs
Riietehoidja – Mare Närepea
Koristaja – Endla Putku
Koristaja – Ingrid Kruuse
Koristaja – Klara Porman
Koristaja – Svetlana Smirnova
Koristaja – Tatjana Smirnova
Koristaja – Ille Paemets
Koristaja – Elle Käär
Koristaja – Galina Suprunovitš
Koristaja – Maie Nõmmiste
Koristaja – Õie Lint
Koristaja – Elle Kulm
Koristaja – Laine Martinson
Koristaja – Anne Viira
Koristaja – Natalia Antropova
Koristaja – Irina Kutuzova
Koristaja – Õilme Torop
Koristaja – Reet Jaanhold
Koristaja – Silvi Muruste
Koristaja – Anne Prints
Koristaja – Jevgeni Veršinin